Märklig snålhet mot hemvärnet

Nordligaste Sverige längtar efter offentlig bekräftelse från högsta nivå. ▶ 4

– Ett lyft för skyttet bland ungdomar

Ett nytt och lättskjutet vapen för ungdomarnas grundläggande utbildning. ▶ 12

Kurs i BrB lär krishantering

– Det är en hårfin skillnad mellan negativ och positiv stress. ▶ 16

Porträtt: Per Westin

Vi möter en allroundsoldat och skärgårdsbo med stark känsla för hemvärnet. ▶ 24

Hemvärnet

5
2002

Anders Lindström vill stärka sin chefsroll

Sverige försvaras med hjärta och hjärna

HEMVÄRNET har aldrig utsatts för ett större förändringstryck än just nu. I korthet händer följande:

● ÖB ska besluta om vapenförvaringen. Följer han utredarens förslag blir vapnen kvar i bostäderna, om inte, svarar 28 procent i rikshemvärnsavdelningens enkät att de förlorar intresset för hemvärnet.

● Huvudtanken i Lennart Klevensparrs utredning – beredskapskontrakt mellan den enskilde, arbetsgivaren och Försvarsmakten – prövas med en hvpluton per militärdistrikt.

● I december avrapporteras en översyn av militärdistriktsorganisationen. Syftet är att minska antalet anställda och att ompröva ledningsstrukturen. Ett alternativ är att slopa MD-staberna och minska antalet MD-grupper. Stödet till hemvärnet ska ”i princip” ha dagens nivå. Men ett tak har satts vid 330 officerare. I dag tjänstgör 519 officerare i organisationen.

● Utredningen om hemvärnet efter år 2004 blir klar efter andra remissvarvet. I sista minuten kastade rikshemvärnsrådets utredningsgrupp in en brandfackla om kraftigt höjd premie för fullgjort 20-timmarskontrakt – 800 kronor istället för i dag 200.

● De sista resterna av de gamla kretsarna och hemvärnsområdena kläms in i typförbandsmodellen. Objekt som försvarats i decennier stryks. Uppgifter kan ges över hela län.

Finansieringen av förslagen i utredningen Hemvärnet efter 2004 kan bli ännu en prövning. På Hemvärnsbefälets riksförbunds stämma i Kalmar ville inte ÖB lova något innan han låtit sina experter jämföra kostnaderna med andra behov. Kommer värdet av folkförankringen överhuvudtaget att vägas in? Ett litet ord på vägen från förre arméchefen Carl-Erik Almgren: ”Den främsta försvarslinjen … är varken ubåtar, flygplan eller gränsgrupperade markförband. Den främsta, den viktigaste försvarslinjen är den som går genom hjärta och hjärna på varje svensk medborgare. Vårt försvar och våra försvarsförberedelser … måste för att vara effektiva vara förankrade i ett personligt engagemang från våra medborgares sida. Det är det enda tänkbara i en demokratisk rättsstat som Sverige.”

ULF IVARSSON
chefredaktör

PS. Vi har gjort om tidningen.
Skriv brev eller mejla vad du tycker!

FOTO: PER SJÖSWÄRD

Omslagsbilden. *Anders Lindström för stafetten vidare.*
FOTO: ULF IVARSSON

4 Norrbotten *På jakt efter hemvärnets själ i nordligaste Sverige*

10 Hemvärnsnytt *Anders ska föra hemvärnet in i nätverksförsvaret*

16 BrB *Krisutbildning drar folk till BrB:s driftvärn*

18 Fik-kurs *Motororganisationen samkör sina blivande instruktörer*

20 Bilden *Från fänika till hemvärn*

22 Inspektion Skaraborg *P 4 ger bra service till hemvärnet*

24 Porträtt *Per Westin: – Hemvärnet går inte att knäcka*

26 Landet runt

29 Hemvärnsrådet

30 Kosovo *Utlandstjänst höjer nivån*

31 Kultur

32 Debatt

36 Krönika

38 HvSS kursprogram

TIDSKRIFTEN HEMVÄRNET PÅ INTERNET: www.hemvarnet.mil.se/hemvarnet/

Hemvärnet *Nummer 5. November 2002. Årgång 62*

Tidskrift för allmänna hemvärnet och driftvärnet

Besöksadress
Lidingövägen 28
Stockholm
Postadress
Tidskiften Hemvärnet,
107 85 Stockholm
Tel: 08-788 75 00
Fax: 08-664 57 90

REDAKTION
Chefredaktör och ansvarig utgivare: *Ulf Ivarsson*
Tel: 08-788 97 38. E-post: hvtidningen@swipnet.se
Stf ansvarig utgivare: *Lars Brink*
Redaktionsassistent: *Pia-Lena Jansson*
Tel: 08-788 97 15.
E-post: pia-lena.jansson@pub.mil.se
Grafisk form: *Barbro Forsberg*
Tel: 08-669 66 60. E-post: barbro.forsberg@bazaar.se

PRENUMERATION Helår/6 nr: 150:-
Postgiro: 456177-5. Bankgiro: 726-9764

ANNONSER
Irmér Media AB, Antennvägen 10, 135 48 Tyresö
Tel: 08-742 10 08. Fax: 742 10 09
E-post: irmer.media@telia.com

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manus- och annonsstopp	Utkommer
6	11 november	13 december
1/03	20 januari	21 februari
2/03	3 mars	11 april

TS-kontrollerad upplaga 2001: 77 200 ex
Tryck: Color Print Dalarna, 2002

För insänt men ej beställt material ansvaras inte. Sänd inte stora dokument med e-post (t ex bilder) utan att först tala med redaktionen. Författarna till insända artiklar förutsätts godkänna att texterna och bilderna läggs ut på tidningens hemsida.

Basfakta lämnas i norra militärdistriktsstaben i Boden. Från v Roger Larsson, David Frank, Per Burge och Bengt Skjemstad.

I gamla Fo-staben i Kalix huserar numera gränsjägargruppens chef övlt Stig-Olof Skott och hans medarbetare. Här omgiven av utbildningsintendent Kerstin Emmoth och mj Alf Waara.

Kvällssol över Torneälven. Bastu och förfriskningar väntar Sven Kostenius, Gunnar Björk och deras gäster.

Snålheten mot hemvärnet är märklig

Hemvärnet i nordligaste Sverige längtar efter offentlig bekräftelse från högsta nivå.

REPORTAGE:
ULF IVARSSON & PIA-LENA JANSSON

Vila efter uppvisningen för tidskriften Hemvärnet. Från vänster, Kim Jonsson, Mikael Koskenniemi, Håkan Lahti, Torbjörn Romare, Göran Markström, Tobias Lehto och Nelson Martinez.

Vi for till Norrbotten för att få närkontakt med hemvärnet. Besvikelsen över nedläggningen av Lapplands jägarregemente i Kiruna har avklingat, eftersom de argaste lämnade in och de som är kvar verkar ha bestämt sig för att göra det bästa av situationen. Politikerna har dömt bort hotet om invasion, krympt den militära organisationen till nästan ingenting och skrotat Kalixlinjen. Men de kan inte tvinga frivilliga hemvärnssoldater att tänka och formulera sig som i maktens korridorer i Stockholm.

I denna provins vågar man säga ”du, din skitstövel” till storsvensken. Ju närmare gräsrötterna desto tydligare.

I norra militärdistriktets stab i Boden serveras vi basfakta av överstelöjtnant Sven-Erik Söderin, chef för J7 (Natoanpassad benämning på utbildningsavdelningen) och hans medarbetare majoren Bengt Skjemstad. Informationschefen Per Burge, assistenten David Frank och journalisten Roger Larsson sitter också med. Roger gör den mycket läsvärda tidningen *Norra militären*. Att den är intressant beror på det lite fräcka journalistiska anslaget, som general Jan Frank klokt nog tolererar.

Det visar sig att norra militärdistriktet, som täcker 52 procent av Sveriges yta och har 12 000 hemvärnssoldater, efter katastrofen i Kiruna 1999 nu lyckas balansera avgångarna med nyrekrytering. En förklaring är att distriktet utbildat 200 rekryteringsombud.

– Vi ger utbildningen en lokal prägel. Där kunskapen om människorna finns spirar också rekryteringen, berättar Per Burge.

Stolt chef

I början av juni väntade han på offerter på en reklamfilm i lokalteve. Den kommer att sändas flera gånger om dagen under en 14-dagarsperiod och budskapet är att locka ungdomar att gå in på hemsidan *www.hemvarnssoldat.nu*

– Ni ska väl hälsa på Harry Thornéus också, säger Bengt Skjemstad och drar ►

I Maunu tar vägen slut och där sitter henmvärnsveteranen Ingemar Johansson-Närvä. ”Tänker sluta i hemvärnet först när jag dör”, säger Ingemar lakoniskt. Han har inte mycket till övers för ”herrarnas” försvarsbeslut.

iväg med oss till kommendantvillan för Bodens fästning. Det är en påtagligt stolt chef för Norrbottensgruppen som redovisar dagsläget. Han ropar med tordönsstämma på intendenten Kerstin Nyberg, som får order att komma med statistiken. Hon ser helt oberörd ut, verkar vara van vid chefens röstläge. Per den 21 maj räknade gruppen in 73 nya hemvärnssoldater, ett netto på sex sedan 67 avregistrerats.

Bråttom till Kalix

Vi noterar en ström av andra uppgifter, men det måste bli en särskild artikel, för Norbottensgruppen faller utanför programmet och nu är det bråttom att hinna till Kalix för lunch med nyutnämnde MD-gruppchefen Stig-Olof Skott. Skott och hans kollegor på gränsjägargruppen håller ordning på de tre hemvärnsbataljonerna i Tornedalen och Kalix, allt som återstår av lokalförsvar i detta en gång försvarspolitiskt så heta område.

Nu hoppas Stig-Olof att det blir allvar av planerna på frivillig hemvärnsutbildning enligt förslaget i utredningen om hemvärnet efter 2004, för det är enda chansen i längden när så få genomför värnpliktsutbildning.

Förslaget från översten Bo Hultins utredning att hemvärnet ska delta i gränsövervakning vid höjd beredskap tycker hemvärnssektionens chef major Alf Waara vore en konkret och bra ny uppgift för hemvärnet i östra Norrbotten. Utvalda hemvärnssoldater skulle få polismans befogenhet. Tullare och poliser skulle kunna ingå i hemvärnsförbanden. Uppgiften vore att upprätta vägkontroller, posteringar och sambandsnät under polisens och tullens ledning. Syftet är att få bättre kontroll av flyktingströmmar och smuggling i områden mellan de normala gränsövergångarna.

”Det är den största missen vi gjort i Sverige är att inte alla får göra lumpen.”

– Jättebra, det här skulle stärka försvarsandan i gränsområdet, frågan är bara om vi hinner med utbildningen och varifrån ska vi få personal när 40-talistgenerationen tar slut? De yngre nöjer sig inte med dagens låga ersättning, säger Alf Waara.

För att få upp närvaron på övningarna och nå krigsduglighetsmålet föreslår Alf Waara rätt att delta i utbildning på fredagar med sjukpenning.

Offrar sin fritid

Stig-Olof Skott är konfunderad över alla utredningar och beslut från statsmakterna som ställer ut löften om satsningar på hemvärnet och frivilligrörelsen. Politikerna lovordar hemvärnet, men till sist ska ”allt tas inom ramen” och på Försvarsmaktens lista står inte hemvärnet högst .

Hemvärnsmännen tycker att det är konstigt att materiel som de vill ha i sina förband går till Baltikum.

– Hemvärnssoldaterna offrar sin fritid och vill bli bemötta med respekt. De läser själva i försvarsutskottets betänkanden och drar sina slutsatser. Därför är det viktigt att de beslut som tas är välunderbyggda och kan genomföras inom rimlig tid, annars kommer de att upplevas som löften som inte hölls, säger Stig-Olof Skott.

Hans egen bakgrund illustrerar hur djupt rotad försvarsviljan är i Tornedalen men också vad avfolkningen ställt till med. Han kommer från byn Kukasjärvi, som på 1960-talet hade 20 vuxna män. Tre av dem var inte med i hemvärnet. Utflyttningen har gjort att i dag är endast fem möjliga, varav tre anslutit sig.

– Alla rekryteringsbara är rekryterade.

I de små orterna finns inga ungdomar, konstaterar Sven Kostenius och Gunnar Björk, chefer för Övertorneå hvbataljon, där vi sitter uppflugna på en utrangerad pansarvärnsjeep. Vi befinner oss i Vitsaniemi på Gunnar Björks vackra majorsboställe vid älven. I gästboken vimlar det av tackord från generaler och andra dignitärer. De brukar serveras rökt lax och en svavelosande utläggning om tillståndet i Försvarsmakten. Gunnar är ett fynd för oss journalister. Han bjuder på rubrikerna.

Krigstrauma

– Hemvärnstanken är fortfarande stark. De äldre minns när tyskarna brände byarna på finska sidan älven. Ryska partisaner var bara 20 mil härifrån. Min barndom präglades av berättelserna. Det har gett mig en närhet till det som alla vill slippa, säger Sven Kostenius, kulturell mångsysslare, lärare och författare.

Men traumat från kriget är allt svagare. Det räcker inte för att folk ska stå kvar i hemvärnet, än mindre ansluta sig.

– Vi efterfrågar stöd och entydiga signaler från högre ort om en satsning på hemvärnet. Vi ser ÖB på teve men han säger sällan ett ord om oss. Till slut kan vi inte motivera hemvärnsmännen. Vi längtar efter offentlig bekräftelse från högsta nivå – så att familjerna och allmänheten förstår. Är ordet hemvärnet tabu för våra ledare? Undrar Sven Kostenius.

– Snålheten mot hemvärnet är märklig, säger Gunnar Björk. Tidigare reputbildades här 25 000 man vart fjärde år en hel månad med full ersättning. Nu räcker pengarna knappt till 1500 hemvärnsmän, hur fan är det möjligt?

Ändå är sju procent av befolkningen med i försvaret helt frivilligt. Föryngringen och bättre utrustning ger hemvärnet långsamt ökad trovärdighet.

– Det är en fröjd att se vår insatspluton, här finns bland de bästa svenska soldaterna, hävdar Gunnar Björk. Som yrkesofficer sedan 35 år kan han jämföra.

I brist på fiender har Gunnar Björk engagerat sig i diplomatisk verksamhet. Han knyter kontakter i Finland och Ryssland och till Hietaniemi kommer ryska ungdomar på läger. Det hela kallas *Barents Camp* och inriktas på ryska officersfamiljer.

– Mammorna är så tacksamma och pussar mig på kinden, berättar Gunnar belåtet.

I den lilla byn Saivomoutka möts vi av kompanichefen Sten-Ove Alatalo och kvartermästaren Sören Mämmi, Karesuando hemvärnskompani. I byn bor 70 personer, över hälften är pensionärer, bara sju barn i skolåldern. För Sören är hemvärnet självklart. Pappa var hemvärnschef. Sten-Ove gick med 1987 efter att ha kommit hem från studier till maskiningenjör.

Karesuando kompani repar sig. Några avhoppare och en del nya anslöt sig efter ett möte i december 2001. Två mc-ordonnanser och två bandvagnsförare är på gång.

– Nu tror vi på hemvärnet igen, säger Sten-Ove. Apropå att kalla kriget tagit slut svarar Sören med en fri översättning från finskan.

– En ryss är en ryss även om man steker honom i smör.

Gränskontroll är ett bra sätt att använda hemvärnet på funderar Sören.

– Tänk er om bara en procent av ryssarna skulle förverkliga sina drömmar

En obehaglig överraskning för motståndaren. Kiruna jägarpluton kopplar samman minorna med pentylstubin.

FOTO: ANDERS KARLSSON

om en tillvaro i väst. Vi ställer upp om formerna blir rätt – hemvärnet får inte bli grå arbetskraft, ett ideellt arbetande B-lag.

Där vägen tar slut

Inre mognad, sunt förnuft och breda kunskaper kännetecknar soldaterna i denna bygd. De reagerar mot kitslighet och byråkrati. Sten-Ove, som driver företag och är aktiv i idrottsföreningen hinner knappt tvätta sin uniform, men det går inte att få ut någon att växla med. Vinterkängan m 90 är inte precis bekväm i 30 graders värme, så Sören går i träskor.

I bilen till Maunu, där allmänna vägen

”Tidigare repövades här 25 000 man. Nu räcker pengarna knappt till 1500 hemvärnsmän, hur fan är det möjligt?”

tar slut, säger Sten-Ove att han känner sig stolt över att vara Försvarsmaktens representant långt ute i periferin. I vintras körde kompaniet skoter till treriksröset. Mäktiga landytor ska övervakas.

Försvarsmaktens nordligaste utpost skulle man kunna kalla Ingemar Johansson-Närvä. Han är 80 år och veteran och fortfarande beväpnad, men med egen mauser förstås.

– Tänker sluta i hemvärnet först när jag dör, säger Ingemar lakoniskt när vi efter en rundvandring på ägorna dricker hustru Mariattas svarta kaffe i köket. Ingemar har inte mycket till övers för ”herrarnas” försvarsbeslut.

Plutonchefen Sture Karlsson följer oss på vägen till Kiruna. Vi stannar på en rastplats och Sture pekar ut sin hemby vid sjön Mertajärvi. I detta ögonblick behöver inga ord spillas för att förklara vad hemvärnstanken är för något.

På före detta Lapplandsjägarregementets övningsfält i Kiruna har stf kompanichefen Anders Karlsson ställt till med dagens överraskning. Halva jägarplutonen ur Kiruna hvkompani står beredd att visa oss hur ett modernt eldöverfall går till. Jo, ni läser rätt. Detta är hemvärnets enda jägarpluton. Sten-Göran Markström och Nelson Martinez har faktiskt tagit ledigt från välbetalda skift i gruvan denna dag – trots allt krångel med intyg och blanketter som skyfflas mellan LKAB, försäkringskassan och Lapplandsjägargruppen.

Ni kunde ju sagt nej?

– Ja, men det gör vi inte i jägarplutonen, säger Sten-Göran Markström och Nelson Martinez.

Den klassiska ödemarksstriden har övergivits av Försvarsmakten men Kiruna hemvärn övar gärna strid i fiendens flank och rygg som en höjdpunkt på utbildningsåret. Man anser att detta är det enda sätt som dagens uttunnade försvar i den översta tiondelen av vårt land kan verka mot en angripare.

– Om hemvärnet ska differentieras måste vi träna mer och på annat sätt, anser Anders Karlsson. Öva tillsammans ▶

”En ryss är en ryss även om man steker honom i smör.”

och alla funktioner samtidigt – så kan förbandet utvecklas. Spela brännboll och grilla korv är inte lika viktigt.

Jukkaslåda

Jägarstriden är inte allt. Bland dvärgbjörkar och ljung står en maskerad, bandvagnsdragen koktraktorkärra betjänad av Annelie Arnesdotter och Lasse Nordström. Annelie hyllar husmanskosten och brukar spetsa till recepten i Förplägnadstjänst del 2. På dagens meny står Jukkaslåda med potatis, alltså renskav, lök och grädde som är Annelies paradrätt. Vi avnjuter måltiden medan plutonchefen Bengt Lahti och hans soldater förbereder sig i terrängen.

Eldöverfallet genomförs med avståndsutlösta minor, försvarsladdningar och det kraftfulla AG 90-geväret.

Eftersnacket handlar mycket om att kunna verka på avstånd enligt principen ”stick och skjut”. Då behövs mintändaren TA 9 och mer hårtslående vapen än Ak 4.

– ÖB och general Frank har lovat oss att få behålla våra AG 90, säger Håkan Lahti som är mycket kritisk till utvecklingen i försvaret. ”Försvarsbeslutet 2000 var vansinnigt.”

Krigshistoria. Alf Josefsson demonstrerar hur en brosprängning går till. I höst får hans ödemarkshvkompani nya uppgifter.

Plutonsignalisten Tobias Lehto oroar sig för att få sin ra 145 utstörd och skulle inte ha ett dugg emot en lättare radio. Alla ropar efter gummistövlar. Det är mycket myrmark runt Kiruna.

Inget Kirunabesök vore möjligt utan att träffa ungdomsledaren Pekka Hiula. Pekka är fenomenal på att hitta sponsorer. FBU betalar hyran för nya lokalen vid badhuset, Lapplandsjägargruppen ordnar med möblerna och kyrkan tog fram gratis adresser till Kirunas 15-åringar. Vårt bidrag blir att tömma kameraväskan på film. Pekka har sedan 1996 uppfostrat 94 ungdomar och rättar sig knotande efter påbuden från Stockholm om att tona ned det militära inslaget.

– Man får inte kasta handgranat och inte kasta något alls mot husliknande mål, säger Pekka Hiula.

Allvarligt om återväxten

I köket hos chefen för Vittangi ödemarkshemvärnskompani, gamle fallskärmsjägaren Alf Josefsson, träffar vi plutonchefen Roland Vingbäck och veteranen Erik Mikko. Samtalet kretsar runt slaget om Nordkalotten, som Alf specialiserat sig på. Hemvärnets uppgift i trakten blev senare att skydda mobförråd, värn och ra-

Avstånden i norr försvårar

Med planmässig rekrytering och samverkan försöker Norra militärdistriktet fylla behovet av avtalspersonal.

TEXT: PIA-LENA JANSSON FOTO: ULF IVARSSON

Norrbottensgruppen har flest bilkårister med avtal i hela landet – 41 tjejer. Förklaringen är en lyckad informationskampanj. I hela norra militärdistriktet är tillgången mera ojämn och hemvärnsmän får ibland rycka in som förare. Även för annan avtalspersonal är spridningen stor. I vissa områden finns starka lokala avdelningar. Ett exempel är att Frivilliga motorcykelkåren i Kalix förser hela Tornedalen med mc-ordonnanser. Men Röda Korset har stora problem att hitta intresserade som vill utbildas till hemvärnssjukvårdare.

– Rekryteringen bedrivs planmässigt och en rekryteringsgrupp ska finnas vid varje bataljon. Till varje MD-grupp knyts ett rekryteringsråd och dit skickar bataljonerna sina representanter och där sitter även folk från avtalsorganisationerna, berättar Harry Thornéus, chef för Norbottensgruppen.

Medlemsvård viktig

I Norrbottens gränsjägargrupp, G 67, inräknas 270 avtalspersonal.

– De är välutbildade, pålitliga, motiverade och har ett högt övningsdeltagande. 52 procent gjorde mer än 20 timmar förra året. Medlemsvården är viktig poängterar Kerstin Emmoth, utbildningsintendent och handläggare för avtalspersonalen på gränsjägargruppen.

Bra övningar, ett bra omhändertagande och en bra utrustning är grunden. Kallelserna som går ut till övningar ska vara säljande och välkomnande även för avtalspersonalen så att de känner sig som en i gänget, tipsar Kerstin Emmoth.

I år har G 67 haft informationsträffar för att locka nya kvinnliga fordonsförare – ”våga pröva kväll”. Kvinnor inbjöds att köra bandvagn, lastbil och buss. 40 kom till träffarna som hölls i Övertorneå, Överkalix, Haparanda och Kalix. Tolv anmälde sig till vårens totalförsvarsutbildning. Åtta valde lastbil eller bandvagn,

darstationer i den så kallade Kirunalinjen som nu är nedlagd.

Roland, Alf och Erik beskriver sitt hemvärn med humor men blir allvarliga på tal om återväxten. ”Politikerna förstår inte följderna av sina beslut. I Finland gör 85 procent av pojkarna grundutbildning. Det är den största missen vi gjort i Sverige är att inte alla får göra lumpen”, säger Roland. Han är minst sagt kritisk till högteknologiskt försvar (”slås ut på tre dygn”), svensk trupp utomlands (”mitt land slutar vid gränsen”) och omstruktureringen av hemvärnet (”ett stort kaos”).

Alf försöker moderera genom att säga att hemvärnet behöver ny kompetens och genom att anpassa utbildningen kan man mycket väl centralförvara understödsvapen.

Alla är dock nöjda med nya lokaler med tillhörande bastu, expedition och lektionssal. I det 700 kvadratmeter stora förrådet pysslar Alf tjuvpojksaktigt med något som ser ut som en krutstubin och plötsligt exploderar en bromodell. Den används för utbildning och demonstration och kan förstöras och sättas ihop hur många gånger som helst.

Själavården i Vittangi och hemvärnet sköts av före detta yrkesofficeren, numera prästen, Oskar Skoglind. Det händer också att Alf Josefsson talar från predikstolen. Kyrkan och föreningslivet hör ihop.

Samen Per Labba ansluter till vårt sällskap. Han kan inte bara leva på renskötsel utan pendlar också till jobb i Karesuando. Trespråkige Per sågar direkt av våra försök att leda in samtalet på känsliga frågor om skattefjäll och jakträttigheter. Han har inga problem att identifiera sig som fosterlandsvän.

I en gummibåt som kastas av och an i Torneälvens värsta forsar fortsätter Roland Vingbäck sin analys av försvarspolitiken och sitt eget förhållande till hemvärnet, nu i mer försonligt tonläge. Eftersom det liknar en kärleksförklaring får detaljerna vara. De ständiga duscharna från älvens varma vatten suddade hur som helst ut anteckningarna.

Frustrerade amatörer

Vad är hemvärnets stridsvärde i nordligaste Sverige egentligen? Ja den frågan försökte Lapplands gränsjägargrupps kompanichefer svara på en försommardag i Hakkas. De fick sakkunnig hjälp av majoren Simon Lindh från norra militärdistriktsstaben i Boden.

– Detta gör vi för att stötta er och för att se vilka resurser och personal ni behöver, tröstar Simon hemvärnschefern, som bläddrar lite osäkert i papperen.

”I denna provins vågar man säga ’du, din skitstövel’ till storsvensken.”

Ytterst är det regeringen som vill veta vad vi får för skattepengarna till försvaret. Blanketterna är inte skrivna för hemvärnet, så en del genvägar måste tas.

Formulären börjar fyllas i och strax upptäcks att orderverken är gamla och avtalet med järnhandeln kanske inte gäller längre. NBC-skyddade bygdegårdar är det ont om och blir det inte enklast att låta militärdistriktsgruppen skriva mobplanerna?

Personal är lättare att sätta betyg på.

– Om andan är en femma och disciplinen en trea, skriv fyra, föreslår Ingmar Lindh.

Lars-Gunnar Petersson, chef för Gällivarebataljonen tycker att dagen var nyttig.

– Handboken i förbandsvärdering gör oss amatörmilitärer frustrerade, men vi har fått en helt annan struktur.

Folke Hieta från Pajala instämmer.

– Vi får bra hjälp och de får ett tydligt svar från oss.

På andra sidan vägen är det också examen. Svagt hörs ljusa barnröster sjunga *Den blomstertid nu kommer.*

---

två blev lottor och en gick till Frivilliga motorcykelkåren.

I stort är behoven större än tillgången inom alla avtalsorganisationer utom för FFK, Frivilliga flygkåren. Ett bra samarbete mellan norra militärdistriktets och F 21:s utbildningsintendenter och frivilligorganisationerna banar väg för rekrytering inom området. Utbildningsintendenterna samverkar med avtalsorganisationerna så att det ska finnas kurser på olika tider under året. Omfördelning sker också mellan dem, så att pengarna kommer där eleverna finns.

Avstånden försvårar

– Vi ser inga gränser utan bara möjligheter för den enskilde säger Kerstin Emmoth. Hon är själv en flitig rekryterare. När hon för en tid sedan bröt foten, passade hon på att värva ambulanssjukvårdaren till hemvärnssjukvården.

– Han tog hand om mig på ett proffsigt sätt, så det kändes naturligt.

I Lapplandsjägargruppen, G66 i Kiruna har bilkåren inga brister i tätorterna, men däremot i byarna. Avdelningar finns i Kiruna, Pajala och Gällivare. FMCK har lätt att rekrytera medlemmar inom området. Största behoven av mc-ordonnanser uppges vara i Kiruna och Gällivare.

SBK, Brukshundklubben, finns bara i Kiruna, Gällivare och Malmberget. Bristerna finns i en del byar, men Gällivare har täckt sitt behov. Vad gäller FFK, Frivilliga flygkåren, så har man inga vakanser inom området. Lottorna har relativt lätt att rekrytera, men det är ont om förplägnadslottor i Kiruna.

– Det är avstånden som gör att vi har problem att värva till avtalsorganisationerna. Avdelningar eller föreningar finns kanske bara i tätorten, förklarar Inga-Lill Eriksson, handläggare för avtalspersonalen på G 66.

Antalet avtalspersonal inom området är 140.

Annelie Arnesdotter och Lasse Nordström fann varandra i Folkets Park. Nu lagar de fint kryddad husmanskost i Kiruna hv kompani.

Rådet tänker på fotfolket

I det andra remissvarvet på Hemvärnet efter 2004 sticker rådet upp med förslag om bättre villkor för meniga.

Höjd premie? Får rådet som det vill kan hvmannen kvittera ut 800 kronor för en helgövning. FOTO: ANDERS KÄMPE

● I utredningen Hemvärnet efter 2004 kammar hemvärnssoldaten noll. Därför vill rikshemvärnsrådets utredningsgrupp i ekonomiska frågor höja premien till den menige hemvärnsmannen till 800 kronor om året istället för föreslagna 400. I realiteten är 400 kronor ingen höjning. Den som fullgör sitt kontrakt får nämligen 200 kronor plus tre gånger 66 kronor, alltså 398 kronor – och ännu mer om han gör fler timmar. Men Hemvärnet efter 2004 lägger ett tak vid 400 kronor och tar bort dagpenningen. För många aktiva rör det sig alltså om en försämring jämfört med i dag.

Klarspråk

Som en morot till stf gruppcheferna vill rådet dessutom ge dem en befattningspremie om 500 kronor. Denna kategori gick lottlös från den prioritering som beslutades på tinget 1999. Då fördelades en höjning av ramen om 12 miljoner kronor.

– Det här är en förtroendefråga och vi måste därför tala klarspråk till politiker och försvarsledning, säger Ulf Hörsne, en av papporna till förslaget.

Premierna för personalen i insatsplutonerna måste i logikens namn skrivas upp något, så totalt innebär rådets utspel en ytterligare kostnad på cirka 20 miljoner, som ska adderas till de 30 extra miljonerna för ersättningar i framtidspaketet.

Ingen blir rik

– Med hänsyn till hemvärnets ökade betydelse får inte några tiotal miljoner utgöra hinder för rättvisa åt hemvärnets minst gynnade personalkategori. Någon måste tänka på fotfolket, säger Ulf Hörsne.

Ingen kommer att bli rik på att chefa i hemvärnet, dock står det klart att ledningstrojkorna i bataljoner och kompanier kompenseras betydligt bättre än förr och att skillnaden mellan reservare och långvägare försvinner.

Högsta ersättningen får en bataljonschef, 29 200 kronor skattefritt – om Försvarsmakten accepterar budet.

ULF IVARSSON

Hemvärnet vill inte ha luftslott

Det mesta i utredningen om Hemvärnet efter 2004 går hem hos remissinstanserna.

● Frivilligheten, nya förmågor och uppgifter, organisation och typförband bejakas i allt väsentligt.

Södra militärdistriktet anser dock att det räcker med antingen 20 eller 60 timmars kontraktstid och vill tillföra vapen mot helikoptrar.

Mellersta militärdistriktet, MDM, är inne på att avbryta utbildningen på Emma och införa PC Dart snarast. Norra militärdistriktet vill omgående starta försök med insatskompaniledningar.

Centralförbundet för befälsutbildning är positiva till ungdomsvägen in i hemvärnet och vill ha en dialog om utbildningsplanen för en halv 3-månadersutbildning. I Strängnäs (MDM) tror man däremot inte på att vidareutbilda hvungdom till hvmän.

Den frivilliga hemvärnsutbildningen kan visa sig bli ett stolpskott. Det kostar 2,2 miljoner kronor att ta in 30 man från gatan och göra dem till hemvärnsmän, men blott en miljon att utbilda en 3-månaderspluton. Skillnaden beror på ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Hemvärnsbefälets riksförbund håller dörren öppen för att göra om hemvärnet till kaderorganisation, trots att ÖB begärt fulltaliga hvförband.

Lottorna pläderar för fler karriärmöjligheter i hemvärnet, nu kan de bara bli gruppchefer. Kollegorna i FRO, Röda Korset och brukshundklubben kan nå högre grader i bataljonstaberna.

Lottorna öppnar i sitt svar för att ta in män i sina bevakningslottakurser.

Must säger ja

Rödsa Korset tror på sjukvårdsomgångar i plutonerna. Detta har försvarsläkarna tidigare sagt nej till.

De olika avdelningarna på högkvarteret har också yttrat sig. Krigsorganisationsledningen är positiv. Det är dom som släpper till ny materiel. Frivilligavdelningen vill ha fler och högre befattningar för avtalsorganisationerna och pv-vapen men inte granatsprutor. Must säger ja rakt av. Grundorganisationsledningen, som håller i slantarna har åtta punkter i sitt svar – det mesta om pengar.

Många remissvar genomsyras av förväntningar på att förslagen verkligen genomförs.

– Det här måste märkas i ledet, annars blir det ett luftslott, säger Karl-Göran Westlin, rikshemvärnsrådet.

Den 1 november dras utredningen för ÖB.

ULF IVARSSON

Behåller kpistarna

● I nr 4/02 av Hemvärnet uppgavs att hemvärnet ska enhetsbeväpnas med Ak 4. Detta gäller dock inte avtalspersonalen, som tills vidare behåller sina kpistar.

Den grupp som berörs av förändringen är de hemvärnsbefäl som på en del håll fortfarande har kpistarna kvar i sina bostäder. Det främsta skälet till ombeväpningen är att kpistarna inte har patronlägeslås och alltså är begärliga för vapentjuvar. Avtalspersonalen förvarar inte sina kpistar hemma utan i kassuner på garnisoner och motsvarande.

MDN lovar minnesvärd rikstävling

● Planeringen för rikshemvärnschefens tävling, som återstartar 26–28 september 2003 efter ett par decennier långt uppehåll är i full gång.

Troliga platser är Lombens skjutfält och Grubbnäsudden.

Norra militärdistriktet räckte ensam upp handen när rikshemvärnschefen Mats Welff kastade ut frågan.

– Vi har en tradition och ett koncept som fungerar, säger Sven-Erik Söderin, chef för utbildningsavdelningen, J7, på Norra militärdistriktet.

Tävlingen är i första hand en lagtävling även om individuella placeringar också räknas. Varje MD-grupp har rätt att skicka sex man och en icke tävlande ledare. Laget ska komma ur samma hemvärnskompani. Norska och danska hemvärnet inbjuds att delta med var sitt lag.

Grenarna är soldatmässiga och anpassade till hemvärnets stridsuppgifter.

– Utrustningen ska vara uniform m 90 och Ak 4 med öppna riktmedel. Inga skytteluvor tillåts, säger Sven-Erik Söderin.

Motivet för att dra igång tävlingen efter en lång törnrosasömn är att dra till sig nya grupper till hemvärnet och att stimulera till träning för baskraven.

– Förutom det sociala utbytet med andra tävlande lovar MDN också ett kulturellt program som gör arrangemanget till en minnesvärd upplevelse.

Gammal dv-utredning dammas av

Statsmakterna måste ta sitt ansvar för driftvärnet om det inte ska tyna bort helt.

● Då driftvärnet är frivilligt kunde inte försvarsledningen stoppa den nedläggningsvåg som svepte över dv-förbanden under 1990-talet. Enda chansen att rädda smulorna är ett nytt beslut av regering och riksdag om obligatoriska driftvärn. Detta är driftvärnscheferna överens om. De är däremot inte lika eniga om vad styrkorna ska användas till i det varmare säkerhetspolitiska klimat som råder.

Omedelbar beredskap

Banverket och Luftfartsverket vill kunna sätta in driftvärnsmännen i fredskriser och extrema situationer. För Vägverket och Karlskronavarvet är driftvärnet en rent militär angelägenhet.

– Vi ser ett stort behov av driftvärnet som ger en omedelbar beredskap i den breddade hotbild vi är utsatta för, säger driftvärnschef Meta Wohnisch, Luftfartsverket.

Formellt fel

Vägverkets ”kompetensorganisation” har ingen insatsförmåga.

– Driftvärnet är en militär organisation. Att man använder sina färdigheter som driftvärnsman i fred är en spin off-effekt. Driftvärnet som sådant har inga uppgifter i fred. Det vore formellt fel att påstå, säger Sten Wickberg.

Jan Porshult, Karlskronavarvet vill renodla begreppen.

– Driftvärnet är ingen krishanteringsgrupp, men driftvärnet ger ett mervärde för företagen i form av kunskaper som är till nytta i kriser.

På ett möte i Göteborg i slutet av september väcktes idén att damma av driftvärnsutredningen från 1993. Den rekommenderade att statsmakterna föreskriver att driftvärn ska finnas i vissa fall och att kalaset betalas över försvarsanslaget eller genom minskade avkastningskrav förr statliga bolag.

ULF IVARSSON

● **RENA** bevakningspropagandan bjöds publiken på när hundekipagen i Södertörnsgruppens hemvärn tävlade i september.

Ulla Eriksson med Uzko från 23: hvkompaniet vann med god marginal.

● **VECKA 11**, måndag–onsdag 10–12 mars blir det en ny kurs i medlemsvård och rekrytering på HvSS.

● **EN UTREDNINGSGRUPP** inom rikshvrådet anser att driftvärnare ska ha samma ersättning när de övar på fritid som övrigt hemvärn.

Sista dyket i hemvärnet?

Ogillas i Högkvarteret. Sjökrigsavdelningen i högkvarteret skriver i sitt remissvar på Hemvärnet efter 2004 att det är lämpligt att ta bort de planerade dykgrupperna i hemvärnet – två i Blekinge, en i Uddevalla och en i mellersta militärdistriktet.

FOTO: ULF IVARSSON

Fiskebåtar tas in på övning

● Norra militärdistriktet skriver nya hyresavtal med civila båtägare för det marina hemvärnets räkning.

De mindre båtarna ersätts med bensinförbrukningen per timme gånger tre gånger dagspriset per liter.

Ägarna till de större ersätts vid varje enskilt tillfälle i ett rekommenderat intervall på 500–800 kronor netto per drifttimme.

Inga beredskapskrav ställs på båtarna och därför finns ingen klausul om ersättning vid avbrutet fiske. Båtarna ska enbart tas in vid övningar.

22 long slår ut gamla Bettan

Ungdomarna får ett modernt och lättskjutet vapen för sin grundläggande skjututbildning.

● Försvarsmakten har köpt 1 500 stycken 22 long-gevär för ungdomsutbildning av märket Anschütz. Vapnen ska fördelas på militärdistrikten i förhållande till antalet ungdomar. Totalt finns ett par tusen hemvärnsungdomar och några fler inom FBU. En pott går till HvSS för ungdomstävlingen. Must, militära underrättelse- och säkerhetstjänsten godkänner att de tävlande får ta med sig sina ”egna” inskjutna vapen.

Ännu återstår en del att göra innan geväret kan tas i bruk. FMV ska lämna ett så kallat säkerhetsgodkännande och en handbok för handhavande och vård ska tas fram. Detta kan dra ut på tiden, så att vapnen inte når ut till MD-grupperna förrän efter jul.

Roligare skytte. De nya 22 long-gevären får tas med till ungdomstävlingen, vilket skapar större rättvisa. FOTO: PATRIK LOO/FMV

TEKNISK BESKRIVNING

- **Piplängd: 54 cm**
- **Totallängd vapen: 100 cm**
- **Totalvikt inklusive diopter: 3,85 kg**
- **Totalvikt exkl. diopter samt sikte 3,6 Kg**
- **Totalvikt komplett system: Låda, vapen, läderrem samt vårdmateriel: 12,8 kg**
- **Skidskyttesele kan nyttjas som tillbehör**

Absolut bäst

Vapnet är i princip ett magasinsmatat skidskyttegevär med cylindermekanism. Det kan laddas med fem patroner och har valts ut bland en handfull ganska likvärdiga konkurrenter.

– Vi har bestämt oss för det absolut bästa vapnet med hänsyn till kvalitet och pris. Det stora publika intresset för skidskyttet borde fungerar som dörröppnare för 22 long i ungdomsavdelningarna, säger Boo Isacsson, Försvarsmaktens vapenofficer.

Ett vapen kostar mellan 8000 och 10 000 kronor och uppskattas vid normal användning hålla i tio år innan det behöver renoveras.

Samtidigt med vapenbeställningen köps ammunition av så kallad SMI-typ (utvalda partier med liten spridning) för tio års förbrukning. FMV:s krav på träffbild var medelvärdet av 10 gånger tio skott inom 17 millimeter på 50 meters avstånd.

Vapnet ska enbart användas för grundläggande skjututbildning och tävlingar.

– Ett lyft för skyttet bland ungdomarna. De får helt andra träningsmöjligheter. Gevär m 96 är för tungt för unga killar och tjejer och ger en kraftig rekyl. 22 long är perfekt för skyttet, säger major Tommy Lacandler, HvSS.

Ringa rekyl

Ett 22 long-gevär kan användas på korta banor. Patronens D-max (riskavstånd i längd) är 1500 meter medan patronen till m 96 kräver 4 500 meter. Den ringa rekylen gör att skyttet kan bli roligare i liggande, knästående och stående ställningar och orienteringsskytte i terräng. Även ett antal skidskytteselar ingår i ordern.

Att hemvärnet fått vänta länge på ett modernt ungdomsvapen beror på att gevär m 96 fortfarande finns i många tusen exemplar och att ammunitionen varit gratis de senaste åren.

Men nytillverkad ammunition för 6,5 millimeters kaliber är tio gånger dyrare än en 22 long-patron och 6,5 är en död kaliber internationellt. Förra året fick en FBU-ungdom i Örebro slutstycket i ögat på grund av sprickbildning i låsklackarna. Alla m 96 som används i dag är kollade, men försvaret vill ändå totalutgallra den gamla trotjänaren.

TEXT: ULF IVARSSON

Plåthatten försvinner

● Det börjar lossna i hjälmfrågan. Hela hemvärnet ska få hjälm m 90 men inte genast och inte alla på en gång.

Försvarsmakten har visserligen 100 000 moderna hjälmar på hyllan som skulle räcka till alla förband i förbandsgrupp 1, dit hemvärnet räknas. Men det är inte någon mening att dela ut, då inredningarna är felgjorda. Hjälmen passar för dåligt på huvudet och vickar hit och dit.

Från och med 2003 ska nya inredningar börjar levereras tillsammans med hjälmarna. Först ska alla GU-förband ha, sedan de internationella styrkorna och därefter får hemvärnet sina.

– Vi kommer att få 20–25 000 nya inredningar per år, vilket gör att det borde vara möjligt att börja förse hemvärnet med hjälm m 90 år 2004 i någon tågordning som rikshemvärnsavdelningen bestämmer, säger Rude Söderman på högkvarteret.

● LEGITIMATIONSBEVISEN (”ID-korten”) för hemvärnet är försenade och beräknas nu kunna börja tilldelas hemvärnspersonalen först i februari-mars 2003.

Rikshemvärnsavdelningen beställde upphandling av Försvarsmaktens logistik (FMLOG) redan i april.

FMLOG har anmält att de inte hinner genomföra upphandling av skrivare, kort och dataprogram under innevarande år.

● INTE MINDRE ÄN 22 av 25 nybakade tremånadersvärnpliktiga i Eksjö har skrivit på för hemvärnet. Detta är nästan 90 procent och nytt rekord för garnisonen och landet.

● FÖRTJÄNTA hemvärnsmän i Västerbotten får ännu en medaljchans. Högst sex personer per år kan tilldelas utmärkelsen, formgiven av Kar-Erik Ragnarsson.

Rådet kluvet om beredskap

● I rikshemvärnsrådet är meningarna delade om förslagen i Lennart Klevensparrs utredning om särskilda beredskapsavtal (se nr 3).

Birger Eriksson från Lessebo påpekade på aprilmötet att det hela liknar 1980-talets så kallade IKFN-plutoner, som drevs några år men sedan självdog.

– Det rann ut i sanden därför att folk i karriären inte ville begära förmåner av arbetsgivarna.

Ett sätt att komma runt problemet vore om Försvarsmakten tog kontakten med arbetsgivarna för att skriva avtal, föreslog Ulf Hörsne, Gotland. Tanken vann allmänt gillande i rådet.

Militärdistrikten genomför försök med beredskapsförband under hösten 2002 och våren 2003. En pluton i varje distrikt ska ha 48 timmars grundberedskap. Senast den fjärde april ska försöken vara avslutade. Då vill rikshemvärnsavdelningen ha svar på hur många arbetsgivare som inte ville skriva under och om kontraktet är lämpligt utformat. En hemvärnssoldat som lovar att stå till förfogande inom 48 timmar får 300 kronor i månaden för besväret och ersättning som deltidsbrandman under en eventuell insats.

Hemvärnsgård gick upp i rök

● Utan hjälp av sabotörer, sprängmedel eller grillande hemvärnssoldater gick hemvärnsgården i Partille, utanför Göteborg upp i rök i början av september. Gården, en typisk beredskapsbarack, 17 meter lång, har fungerat som ett andra hem för generationer kvinnor och män i rörelsen. Många ideella arbetstimmar var nedlagda för att hålla byggnaden i skick. Nu är den nedbrunnen.

”Så, kan det gå” skrev författaren Kurt Vonnegut, i sin bok *Slakthus fem*, efter att som krigsfånge ha upplevt och överlevt bombningarna av staden Dresden under andra världskrigets slutskede. Det var en betydligt större brasa, men tragedin är lika stor hos var och en som drabbas.

LARS BRINK

Pia-Lena sköter läsarservicen

Kontakt med oss på redaktionen? Pia-Lena Jansson är redaktionsassistent för tidningen Hemvärnet. Till henne kan du vända dig i allmänna redaktionella frågor, samt allt som rör läsarservice, adresser, distribution och övrig administration av tidningen. Pia-Lena har tel 08-788 97 15 och jobbar måndag–tisdag jämn vecka och måndag–onsdag ojämn vecka.

FOTO: ULF IVARSSON

Teknik kan inte ersätta hunden

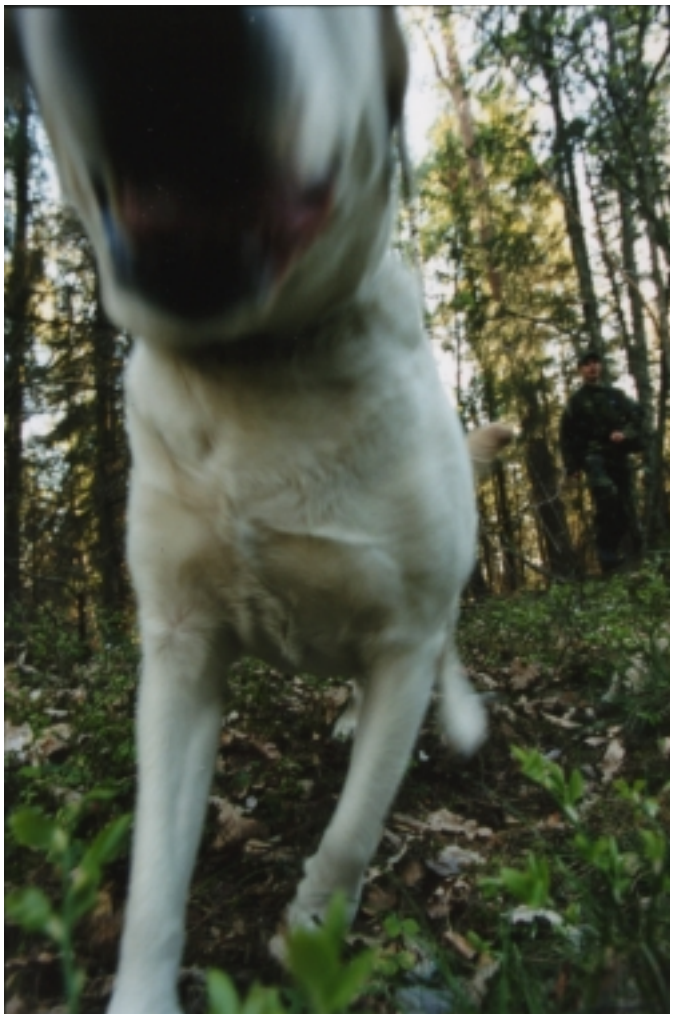

Populärt. Yngre tjejer vill bli hundförare. FOTO: ANDERS KÄMPE

● De bästa bevakningshundarna fanns i Hofors sista helgen i september för att göra upp om vem som är den bästa av de bästa. 30 ekipage prövades i spår, patrullering, uppletande av föremål och lydnad.

På söndagseftermiddagen stod Anne Marie Eriksson, Stockholm med schäfern Lukas som segrare följda av Ewa-Maria Hellander, Uppland, med kelpin Unni och på en tredjeplats och även bästa hemvärnshund Roger Sjölund, MDN med tervuren Tazaso.

Överstelöjtnant Håkan Nordfors chef för Gävleborgsgruppen och major Mats Stedt från Högkvarteret förhörde sig om ekipagens prestationer.

– Mycket imponerande, det finns ingen teknik som kan ersätta ett hundekipage, säger Mats Stedt. Svenska Bruks-hundsklubben, SBK utbildar hundekipage på uppdrag av Försvarsmakten till hemvärnet. Målet är 250 nya ekipage per år.

– Att SBK lyckas så bra med både kvalitet och kvantitet beror på den gedigna kompetensen och intresset som finns hos våra instruktörer på klubbarna. Positivt är också föryngringen bland hundförarna och att antalet tjejer ökar. Det ligger helt i linje med hemvärnets mål och det känns bra att vi är med och aktivt bidrar till det nya hemvärnet, säger Hanne Wåhlin, chef på SBKs frivilligavdelning.

BO ERIKSSON

Billigt HBR står rycken

Försvarsmakten vill se mer samordning av utbildningen mellan olika organisationer.

I täten. Anders Karlsson ledde marschen till HBR:s korum.

● Frivilligorganisationerna utsätts för hårdare granskning de närmaste åren. Organisationsstödet kan bli både större eller mindre än i dag – det beror på hur väl man uppfyller ställda krav.

Om man har internationell verksamhet och ungdomsutbildning på programmet är det ett klart plus. Det är också en fördel om organisationen kan åta sig att utbilda instruktörer för ett anpassningsskede, alltså om försvaret måste expandera igen.

Värre blir för den som inte klarar det grundläggande villkoren – dit hör att ge totalförsvarsinformation. Då är det risk för minskade bidrag.

Med dessa tips till de 70 ombuden på Hemvärnsbefälets riksförbunds riksstämma i Kalmar 4–5 oktober sammanfattade Henrik von Vegesack på högkvarterets frivilligavdelning framtidsutsikterna för frivilligorganisationerna.

– Men ni är bra och billiga, sa Henrik von Vegesack med adress till HBRs ledning.

HBR lever utan tvekan upp till de viktigaste kraven: Medlemstalet stiger (är nu över 10 000), kostnaderna för att utbilda hemvärnsbefälen sjunker (snittet är 14 elever per instruktör), man planerar att starta ungdomsledarutbildning och finns redan på plats i Baltikum.

En första gemensam kurs med CFB, Centralförbundet för befälsutbildning, har just hållits. Det var estniska officerare som utbildades i försvar av hamn, flygfält och strid i bebyggelse.

– Vi har haft kurser för balter i Sverige, men det är bättre att öva dem på hemmaplan, säger Jan Backman, utbildningsansvarig i HBR.

De estniska officerarna kan till och med ha stridserfarenhet, ändå behövs den svenska insatsen och i första hand för att demokratisera försvaret.

– När de blir befäl försöker de köra i den gamla auktoritära stilen. Vi lär dem att ju fler som tänker desto bättre är det, säger Jan Backman.

Lars Hedsäter, Södertälje omvaldes till förbundsordförande. Mera om stämman i nästa nummer.

TEXT & FOTO: ULF IVARSSON

Utskrivna värvas till hv

● Den nya pliktlagen leder till att 55 000 värnpliktiga med relativt färsk grundutbildning skrivs ut – men de får sina tackbrev först den 1 juli 2004. Lagen säger att en krigsplacering upphör om inte soldaten repövat eller tjänstgjort på annat sätt de senaste tio åren. För att få stå kvar krävs någon form av tjänstgöring eller frivillig befälsutbildning.

– Tack vare att Försvarsmakten har skjutit upp avskedet får vi tid att värva soldater till hemvärnet i den här kategorin, säger Mats Stedt på rikshemvärnsavdelningen. Tillsammans med pliktverket förbereds rutiner för hur informationen i god tid ska förmedlas till MD-grupperna. Men det är i hvbataljonerna som kontakterna ska tas med den enskilde. Efter 2004 kommer cirka 8 000 personer att beröras av tioårsregeln varje år. Bland dessa finns många med befälsutbildning och även specialister som skulle passa perfekt för hemvärnet.

Kontrakten omformuleras

● En språklig översyn av hemvärnskontrakten (utgåva 11) görs av rikshemvärnsavdelningen och samtidigt införs exakta hänvisningar till lagrum.

Dessutom utsträcks tjänstgöringstiden till högst 60 timmar (50) och den nye hemvärnsmannen lovar också att använda patronlägeslåset när han eller hon skriver på sitt kontrakt.

Bästa nyhetstipsen belönas

● Har du en bra nyhet för tidskriften Hemvärnet?

Ring, skriv eller mejla och berätta. De bästa tipsen till varje nummer belönas med bokpriser.

Adressen är: Tidskriften Hemvärnet, 107 85 Stockholm. Telefon: 08-788 75 00, E-post: *hvtidningen@swipnet.se*

Sven Hallberg död

● Förre stabschefen vid rikshemvärnscentrum, Sven Hallberg, har avlidit, 59 år gammal. Sven Hallberg var långvägare, började som underbefäl, blev underofficer och därefter officer och fänrik 1971. Han var med och startade dansbandet Vikingarna där han var basist.

Han gick i pension 1998.

Sven Hallberg. FOTO: ATELJÉ UGGLA

Bertil Gustafsson död

● Förre 1:e vice ordföranden i rikshemvärnsrådet, Bertil Gustafsson, Malung, har avlidit, 65 år gammal.

Bertil Gustafsson invaldes i rådet 1997 och satt till tinget 2001. Han var chef för Västerdalarnas hvkrets.

– Känns skönt med det politiska stödet

Anders Lindström anser att hemvärnet är en viktig kugge i sensorutvecklingen.

Hockeyfrälst. En general med ena foten i nätverksförsvar och terroristbekämpning och den andra i folkförsvaret har hemvärnet fått som sin högste ledare.

● Anders Lindströms ambition är att bli generalinspektör för hemvärnet eventuellt också de nationella skyddsstyrkorna. Följden skulle bli att han får ett större inflytande på militärdistriktens planering av hvförbandens utbildning.

Om rikshemvärnschefen blir GI får han av allt att döma tillbaka produktionsansvaret för HvSS, Hemvärnets stridsskola. Sedan rikshemvärnscentrum splittrades år 2000 har skolan haft en annan husse i högkvarteret.

Blir jämställd

– Vi har fortfarande krav på ett nationellt försvar och därför vore det motiverat med en rikshemvärnschef som blir generalinspektör med funktionsansvar för hemvärnet och dess utveckling, säger Anders Lindström.

Han kommer i så fall att jämställas med generalinspektörerna för armén, flygvapnet, marinen. En viss särställning har han dock. Som general för frivilliga hemvärnsmän måste Anders Lindström också ha en direktkanal till ÖB.

I artiklar i Arménytt pläderar han för ökad tyngd på internationella uppgifter. Det är rent av en huvuduppgift för armén att utbilda och öva för detta, enligt den så kallade arméstudie 2002 – Anders Lindström är en av författarna. Hur stor vikt som ska läggas vid just hemvärnet beror på vilken kompetens som efterfrågas i det territoriella försvaret.

– Om jag inte trodde på hemvärnet hade jag inte tagit jobbet. Men notera att vi har slutat med volymtänkandet i Försvarsmakten och efterfrågar nu istället förmågor, vad vi ska kunna. Ingen har någon gräddfil i dag, allt ska vägas mot helheten.

Ny TV-spot

Anders Lindström bedömer att hemvärnet behöver vara omkring 50 000 – 60 000 man – som också övar regelbundet – och hoppas att numerären ska stabiliseras på den nivån efter de senaste årens manfall.

– Vi måste vara mindre rädda för att göra PR för hemvärnet. Jag har inget emot att vi gör en ny TV-spot.

Från politiskt håll är signalerna om hemvärnets betydelse entydiga: Hemvärnet är en viktig del av de nationella skyddsstyrkorna, hemvärnets utveckling ska ställas i centrum och tillräckliga resurser avdelas.

– Svaret är utredningen om hemvärnet efter 2004. Ett bra avstamp, vars förslag jag kommer att göra mitt yttersta för att förverkliga, säger Anders Lindström, men infogar en brasklapp:

– Avvägningar måste göras; allt kan inte kan förändras på en gång.

Vi tillhör samma lag

– Hemvärnet ska ta hand om begränsade hot och nyckeln är en bra utbildning i rationella enheter. Då får vi också behålla de unga som nu ansluter sig. Men ingen ska känna sig utkastad, vi tillhör samma lag och ibland är det tredjefemman eller reserverna som avgör matchen, säger hockeyfrälsta Anders Lindström. Nyckelordet för att rekrytera och behålla personal är kvalificerade övningar.

Som ung officer ville Anders Lindström alltid vara stridsvagnsplutonchef. Nu är han mer intresserad av fördelarna med det nätverksbaserade försvaret. Det utmärks av färre förband och vapenplattformar men anses ha större chans till avgörande genom att snabba beslut om insatser blir möjliga även på lägre nivå.

– Laserpekare och teknik för överföring av data från hemvärnsförband till operativa insatsförband bör prövas ganska snart. Utrustning finns redan och hemvärnets personal är en viktig kugge i sensorutvecklingen. Lägesbilden är ju summan av information från alla observationer och hemvärn finns över hela ytan, säger Anders Lindström.

Senaste halvåret har Anders Lindström vistats i USA som samverkansofficer i staben för kriget mot terrorismen. ÖB fick fråga ett par gånger innan Anders sa ja. Steget kan tyckas långt till hemvärnet?

– Ja, men det ser inte ut som 1940 eller ens 1986 längre. Försvarsmakten inklusive hemvärnet har inget egenvärde. Det är en produkt av utrikes- och säkerhetspolitiken. Med de traditioner och enorma landytor vi har är ändå folkförsvaret naturligt. Det känns skönt att ha politiskt stöd i ryggen för den principen.

Hemvärnet har stora förväntningar på sin nya portalfigur.

– Jag har insett det och känner mig ödmjuk inför uppgiften. Någon måste stå i täten men det är bara tillsammans vi kan uträtta något.

TEXT & FOTO: ULF IVARSSON

ANDERS LINDSTRÖM I KORTHET

ÅLDER: 47
Bor i Strängnäs med hustru Ann-Christine, vårdcentralchef i Malmköping. En 20-årig son, militärpolisutbildad.
INTRESSEN: Resor, mat, viner, bridge, ishockey och bokläsning.
Beskriver sig själv som ambitiös, ansvarstagande, lite osocial och dålig lyssnare – ”men jobbar på mina dåliga sidor”.
IDROTT: Var svensk juniormästare i bandy

● **ELISABETH FALKEMO**, 46, Stockholm, blir ny rikslottachef efter Ninni Engstrand. Elisabeth var tidigare generalsekreterare i Lottorna och sitter i överstyrelsen.

● **REGERINGEN** har utsett brigadgeneral Björn Anderson till generalmajor och chef för Norra militärdistriktet från och med den 15 januari 2003.

● **BENGT RUNNER**, 1:e vice ordf i rikshemvärnsrådet, har fått HBR:s förtjänstmedalj i guld. Sedan 1994 har endast fyra personer belönats med utmärkelsen.

● **HEMVÄRNETS DAG** i Sollentuna, som vi skrev om i förra numret, gav 25 nya kontrakt, nästan full pott på intresseanmälningarna.

Pärs städa upp efter olycka

Med träning tänker man mer rationellt när katastrofen har inträffat.

TEXT & FOTO: ULF IVARSSON

Dramatiska händelser visas upp i realistiska rollspel när BrB övar sina driftvärnare – som samtidigt är plats- och personalchefer – i krishantering.

Vad säger du till en orolig hustru som ringer och frågar efter sin man, när du just fått veta att han omkommit i en trafikolycka?

Dödsbudet är ett av flera praktikfall som tas upp. Krisstöd, avlastande samtal (debriefing) och stress några andra.

– Man känner igen sig själv både på jobbet och privat. Vi har lärt oss förstå både kroppsliga och psykiska reaktioner. Det är en hårfin skillnad mellan positiv och negativ stress Den kunskapen kan jag använda mig av i vilka stressituationer som helst, säger Björn Persson, Ronneby.

Spontana klappar

Tidningen Hemvärnet har hamnat mitt i en ”backspegel”, en utvärdering av momenten ”det svåra samtalet” och ”stress”.

Gleen Sillrén från Göteborg lärde sig att det kan räcka att bara finnas till. Man behöver inte prata hela tiden.

Kroppskontakt, att hålla handen, är väl så effektivt och när Gleen sagt det får han ett par spontana klappar av kamraterna intill.

Inga mallar

Rollspelen uppskattas verkligen av dessa medelålders män (och en kvinna) i karriären, som är vana att matas med fakta från en OH-projektor.

– Det finns ingen mall att följa då det handlar om en chockad person, men direkt fel är att prata om sig själv och undvik att blanda in egna värderingar och tolkningar, säger Michael Johansson, före detta yrkesofficer och en av lärarna på kursen.

– Kroppsspråket avslöjar vad som smärtar mest, fortsätter Michael Johansson, som har praktisk erfarenhet av deb-

Fredsnyttan säljer driftvärnet

Utbildningen av driftvärnsmän ökar kompetensen i byggföretagen.

Det är ingen hemlighet att en del företag i Byggnads- och reparationsberedskapen, BrB inte inser värdet av driftvärn. Kadern har därför minskat till omkring tusen man. Driftvärnschef Göran Fahlgren och hans sex regionala chefer gör allt vad de kan för att övertyga företagen om nyttan med välutbildade driftvärnsmän i organisationen. Senast tränades ett 20-tal personal- och platschefer i krishantering på en central kurs i Hässleholm.

Toppen, ansåg deltagarna och gav betyger 4,9 på en femgradig skala. Gensvaret gjorde att Göran Fahlgren på stående fot lovade göra om kursen nästa år i slutet av augusti.

I särklass bäst

– Villkoret för att få anmäla sig är att man är driftvärnsman. En av deltagarna hade redan hunnit med två liknande kurser och rankade vår som den i särklass bästa. De andra utbildningarna hade ändå varit betydligt dyrare.

– Vår krishanteringskurs kan alltså leda till att fler går med i driftvärnet, tror Göran Fahlgren.

Ungefär 1 250 byggföretag är anslutna till BrB, däribland jättar som NCC, Skanska och Peab, som har råd med driftvärn. Bland små och medelstora företag är det svårare att rekrytera därför att man alltid övar fredag–lördag. Arbetsgivaren kompenseras med 400 kronor men produktionsbortfallet kan vara värt fem–sex gånger den summan.

– Vårt driftvärn är ändå billigt i jämförelse med andra driftvärn. En enda övningstimme i kraftvärnet (kraftindustrins driftvärn) kostar krisberedskapsmyndigheten 400 kronor per person.

”Man måste öva in beteenden innan krisen är ett faktum. I svåra situationer tänker man inte rationellt.”

riefing i Bosnien och agerade i rollspelen.

– Stora företag kan detta, men den som bara har tio anställda kan få tips och råd på kursen. Här byter de krisplaner med varandra. Man måste öva in beteenden innan krisen är ett faktum. I svåra situationer tänker man inte rationellt, säger Hans Engebretsen, chef för BrB, som åkt till Hässleholm för att titta på slutövningen.

Störtad kran

Det blev en pärs för deltagarna att försöka städa upp efter en fingerad olycka med en störtad byggkran. En död och flera skadade och chockade. Ambulans, räddningstjänst och polis måste tillkallas, första hjälpen ges och nyfikna åskådare sysselsättes eller hållas undan.

– Allt det här ökar på företagsnyttan med driftvärnet, säger Lars-Erik Nydahl, dv-chef i södra distriktet.

– Vi har avgångar på grund av omorganisation och ålder. För att gjuta nytt liv i driftvärnet krävs övningar som känns relevanta för cheferna så att de släpper till sin personal, säger Rune Adielsson, driftvärnschef för västra distriktet.

En olycksplats är en okänd och skrämmande miljö. Det gäller att göra rätt från början.

– Kostnaderna måste också relateras till alla fördelar det här innebär för företagen. Jag har räknat ut att driftvärnet i en av våra byggkoncerner kostar 0,01 promille av omsättningen. Det är en löjligt liten summa för att ha en kärna av medarbetare på alla nivåer som kan säkerhet, ledarskap, krishantering, hjärt- och lungräddning, släcka bränder och är skyddsvakter.

– Den pedagogik som krävs för att lära ut att skjuta kpist är lika användbar i civila sammanhang, understryker Göran Fahlgren.

Tvätta bort

– Vårt största problem är att tvätta bort stämpeln ”driftvärnsgubbar”, därför är vi glada för att fler tjejer faktiskt söker sig

BrBs driftvärn övar i Källviken. Huvuduppgiften är att skydda arbetsplatsen.

FOTO: SVEN-ERIC SVENSSON

till oss, säger Marianne Sundqvist, driftvärnshandläggare på BrBs centrala kansli i Stockholm.

En av dem är påtänkt som ny stf driftvärnschef i Göteborg. Tjejer utan värnplikt får 120 timmars grundutbildning.

Ledningarna för de stora företagen har en positiv inställning till driftvärnet. Hindren finns på lägre nivå. Riktad marknadsföring till personal- och utbildningschefer ska nu genomföras.

Likt Napoleon kan BrB stampa en armé ur backen. De aktiva driftvärnarna är föregångsmän som kan ge enklare utbildning till nya kamrater.

Roligast i BrBs driftvärn anses vara vinterkursen i Ånn, då häpna norrlänningar kan få se göteborgare och andra sörlänningar på skidor.

De verkliga idealisterna i BrBs driftvärn är de sex distriktscheferna, som sköter pappersexercisen utan ersättning på ledig tid. Trots detta står yngre påläggskalvar färdiga att ta över när så behövs.

ULF IVARSSON

Blandade kurser är framtidsmelodin för FMCK och kvinnliga bilkåren. FOTO: ANDERS SJÖDÉN

Kämpaglöd i mixad kurs

Alla vill gå långt i första gemensamma instruktörskursen för Frivilliga motorcykelkåren och Kvinnliga bilkåren.

TEXT: ULF IVARSSON

I september genomförde de för första gången en förberedande instruktörskurs, FIK, tillsammans i Villingsberg. Att slå ihop kurser tar bort dubbelarbete och spar in på administration, lokalkostnader och arvoden. Risken för att behöva ställa in kurser på grund av för få elever minskar också.

Den här förberedande instruktörskursen är delvis ett svar på frivilligutredningens tankar från i våras om ökat samarbete mellan frivilligorganisationerna. Sen finns det en annan poäng: Tjejerna och killarna tjänar på att träffas redan under utbildningen – de ska ju tjänstgöra ihop i ordonnans- och transportgrupperna i hemvärnets nya ledningsplutoner.

– Vi måste nu klara ut oss emellan vad gruppchefsutbildningen ska innehålla. Den kanske också kan vara gemensam, säger rikskårchef Sigge Törngren, FMCK.

I förslaget till ny organisation är det en FMCK:are som är chef i ordonnans- och transportgruppen medan SKBR leder transportgruppen i insatsplutonen.

– Det här är ett intressant försök och vi ser att FMCK kan dra nytta av våra resurser och vice versa till gagn för alla, säger Doris Åberg från göteborgskåren och i skolledningen i Villingsberg. Ett första försök att samutnyttja stödet gjordes på Skillingaryd, bilkårens centrum för centrala kurser, i somras.

Fler instruktörer är en ödesfråga för både frivilligorganisationerna och hemvärnet.

– Behovet är omättligt, säger Jan-Eric Nilsson, vice rikskårchef på FMCK och kursansvarig i Villingsberg.

Mellan tre till fem år

– Vi måste få fram ersättare för massor av anställda instruktörer som slutat i armén. Alltför få yrkesofficerare är i dag intresserade av motortjänst.

För att nå högsta instruktörsnivån inom SKBR får man offra sex veckor plus tre veckors handledd praktik. Det tar mellan tre och fem år. FMCKs motsvarighet kallas ”Sigges stege” efter upphovsmannen, Sigge Törngren. Utbild-

En daglig tillsyn börjar med att man kontrollerar om cykeln läcker olja eller bensin.
Roger Andersson, mc-ordonnans i Älvkarleby hvkompani förbereder sin lektion.

FOTO: ULF IVARSSON

Bilkåristen Karolina Melander ska strax undervisa om hjulbyte.

FOTO: ULF IVARSSON

ningen avrundas med arméns motorskola, men kurserna där ställs ofta in. FMCK har uppvaktat högkvarteret om att få ta hand om utbildningen själva.

En av FIK-kursens deltagare är umebon Karolina Melander som gick med i bilkåren 1996 och vill bli instruktör i Försvarsmakten. Hon är krigsplacerad på tung lastbil med släp inom civila försvaret. Karolina jobbar som väktare, vill växla yrke och tror att kursen kan bli början till något nytt även civilt.

Kurskompisen Camilla Swan bor i Götene på västgötaslätten, har blått förarbevis och tillhör flygvapnet. Även Camilla har satt motorinstruktör som mål. Vägen dit är lång, men eftersom Camilla jobbar på P4 brukar chefen skriva på ledighetsansökningarna.

Siktar högt gör också Göran Andersson, ordonnans- och transportgruppchef i Svedala hemvärn. Veckorna på Villingsberg var hans tredje kurs i år. Farfar tog hand om Görans båda pojkar, 9 och 10 år gamla.

Göran höll en lektion om mc-orientering som fick beröm för uppläggningen och föreläsarens medryckande stil. ”Du är på g Göran”, ansåg lärarna.

Conny Pettersson i tredje skärgårdshvbataljonen, Västerhaninge, bekände efter sin lektion om militära trafikregler att han gjort sig skyldig till faktafel och att det saknades en röd tråd. Lärarna var nöjdare men tyckte att tempot kunde vara högre: ”släpp lossline, försök måla lite mer”.

– Du fick se min sämsta lektion, säger Conny till tidskriften Hemvärnet.

Kamraterna gillade dock vad de fått vara med om. Det var snyggt improviserat, bra ögonkontakt, fina bilder och tydligt framfört, ansåg de.

”Klockrent, kanon”

På Kenneth Brännmarks lott föll att lära ut hur man lastar och säkrar motorcyklar på en lastbil. Kenneth, som tillhör FMCK i Blekinge, undervisade säkert och med ett stänk av självironi om denna konst och delade sedan vant in kursen i markgäng, flakgäng och aktiva åskådare (”titta och lär”). På ett litet kick var cyklarna ställda tätt intill varandra på föreskrivet sätt och säkrade med spännband. ”Klockrent, kanon”, superlativerna haglade över Kenneth.

Elever som blir underkända får inte gå vidare till instruktörsutbildning. Men det händer rätt sällan. Deltagarna är i regel mycket målinriktade.

Rullflak, farligt gods ...

– Du måste tycka om att jobba med människor och inte vara rädd att stå framför en grupp. Att kunna ta till sig teori och vara tekniskt intresserad samt känna till lite om ledarskap är inte heller fel, säger bilkåristen, militära trafikläraren och hvmotorbefälet Harriet Rudblom, SKBRs lärare på kursen.

Inte nog med att frivilligorganisationerna får lösa sina utbildningsproblem själva – Försvarsmakten suktar också efter deras instruktörer – FMCK har folk som just nu utbildar både svenska värnpliktiga och baltiska officerare.

– Men det är inte så lätt för oss att hinna komplettera behörigheten. Nyheter som rullflak, farligt gods och lastsäkring kommer slag i slag. Det krävs väldigt mycket av ideellt arbetande människor. Nu har ändå ersättningen blivit lite bättre. När jag började fick vi 26 kronor om dagen, säger Doris Åberg.

BILDEN

Vasas knektar går igen

TEXT & FOTO:
HANSEMAN CALÅS

NÄR GUSTAV VASA tågade in i Stockholm midsommarafton 1521 hade han som det anstår en blivande kung en vaktstyrka av pråligt klädda legosoldater. Denna hedersvakt kring Sveriges första kung anses vara ursprunget till vaktparaden och högvakten. Sedan dess har legosoldater, indelta knektar, borgarskapets infanteri, värnpliktiga, landstormsmän, den beridna högvakten och under senare år hemvärnet trampat Stockholms gator och vaktat kungens slott.

Gustav Vasa insåg tidigt behovet av en nationell armé som faktiskt rekryterades på frivillighetens väg bland bönderna, Det blev billigast så! I slutet av 1550 uppgick styrkan, organiserad i så kallade fänikor, ute i landet till cirka 15 000 man.

Någon enhetlig uniform fanns ännu inte men sonen Erik XIV befallde att armén skulle bära rävsvansar i mössorna som nationssymbol.

År 2003 kommer ett tjugotal hemvärnsförband i uniform m/90 och Ak 4 att marschera i vaktparaden och gå högvakt för att vakta kungens slott. Allt går igen!

Denna pråliga vaktparad av legoknektar tågade runt en dag i juni på Sergels Torg i Stockholm och levererade "batalj" i skuggan av den försvunna Brunkebergsåsen.

Mellan 1400- och 1600-talet fanns en stor kader av legoknektar i Europa som i de otaliga krigen såg ett yrke. Vid slaget vid Lützen 1632 utgjordes nära 90 procent av den svenska armén av utländska legoknektar.

Magnus Johansson, Östra Vadsbo hvkomp eldberedd.

Jörgen Öberg och Lars Waldefält, chef och ställföreträdare vid Kinne Hvbat.

Proffsen dukar i Skaraborg

Södra militärdistriktet månar om sina hvsoldater och närheten till P 4 ger skaraborgarna förnämlig service.

TEXT OCH FOTO: PER SJÖSWÄRD, LIVGRENADJÄRGRUPPEN

Intresset för hemvärnet är stort, både från Södra militärdistriktets ledning och Skaraborgsgruppen, vilket bekräftades av antalet närvarande ur respektive stab vid inspektionen i september. Övningsprogrammet vid generalens besök måste dock betraktas som väl tunt. Hans inspektionstät fick inte se någon tillämpad övning. Förutom bataljonschefernas presentationer stod skjutning med granatgevär och kulspruta på första dagens program. Vi fick följa en trevlig patrullfälttävlan, anordnad av Kinne hvbataljon. Andra dagen fick vi se en stridsskjutningsövning med Falköpingsbataljonen samt FFK:s väglandningsövning med tre flygplan. Det var det militära övningsutbudet.

På temat ”stöd till samhället” visade man i Lidköping upp Västra Skaraborgs hvbataljons utbildning vid räddningstjänsten.

Övningsdeltagandet vid inspektionen var lågt. Antingen mycket unga hvsoldater eller betydligt äldre hade infunnit sig. Plutonerna kunde vara av en grupps storlek, kompanier av en plutons. Troliga orsaker var att det fina vädret lämpade sig för potatisskörd samt att soldaterna väntade med att göra sina timmar under en nära förestående KFÖ.

Rekrytering ett måste

Bataljonschefernas föredragningar varierade från helprofessionellt till mindre bra. Att som i ett fall redovisa behovet med 21 man och tillgången med 10 procent, i stället för att ange två man verkade mindre väl genomtänkt. Man har ordnat med bataljonsförråd och i ett fall nämndes att man avser att lämna tillbaka all gemensam materiel och ta ut ny, anpassad till nya organisationen. I fråga om materiel var man nöjda med tillgången, dock ser man fram mot radioutrustning av högre klass.

I övrigt redovisades brister då det gällde avtalspersonal, speciellt Röda Korset och brukshundklubben, något som inte är unikt för Skaraborgsgruppen. Arbetsbelastningen på hvbefälet är oroande. Färre måste uträtta mer. Befälets arbete underlättas inte heller av att alltför många hvsoldater anmäler sig till en övning och sedan uteblir, utan att ens orka lämna återbud.

I övrigt är rekryteringen ett svårt problem. I takt med att man får in nytt yngre folk nödgas man se hur andra yngre soldater försvinner då de bildat familj.

P 4 dukar

Närheten till ett fungerande regemente är en förmån för en militärdistriktsgrupp. Bara att kontakta P 4, tala om vad man vill öva, när och var och på överenskommen tid finns SAAB-mål, målfigurer och allt annat dukat. Avdukning och återställande efter övningarna sköter likaså regementet om. Yrkesbefäl från regementena ställer upp som instruktörer, vilket innebär att hvbefälet kan övas i sina befattningar. Ett plus är också standarden på de lokaler hemvärnet erbjuds av Falköpings kommun. Bilder därifrån skulle troligen få Högkvarterets telefonväxel att kollapsa när tidningen kommit ut.

Omtanke

Skaraborgsgruppens chef, överstelöjtnant Östen Kvarnlöf, använder konsekvent ordet ”hemvärnssoldater”. Det finns ju tjejer i hemvärnet, och tjejer vill ogärna bli kallade ”män”. När Östen Kvarnlöf tillträdde visste han inte mycket om hemvärnet, men han har lärt sig grundligt och snabbt. Man blir också glad när man ser hur inte bara MD-gruppchefen utan också general Paul Degerlund och stabschefen Lennart Klevensparr tar sig tid och pratar med soldater utan stjär-

Skaraborgsgruppens chef Östen Kvarnlöf tycks alltid ha tid för "ett snack" med sina soldater.

Tidigare hvungdom: David Klasson, blivande officer vid T2, hjälper ofta till som instruktör när han är hemma från Halmstad.

Långbänk? Nejdå, identifiering av flygplan. En av grenarna i Kinne hvbat:s patrullfälttävlan.

nor och stolpar på kragspeglarna. Trivseln i en organisation kommer alltid uppifrån.

Modell 2004 redan på gång

Från högkvarteret kunde meddelas att hjälm 90 äntligen är "på g", även om det kan ta ett par år. Man är angelägen om att hvsoldaterna ska ha bästa möjliga skyddsutrustning. Omtanken finns, mitt i köpa/sälja–hysterins tidevarv. Vi tackar för det.

Inom Skaraborgsgruppen har man börjat anpassa förbanden till 2004 års organisation och går från 7 bataljoner till 5 och från 28 kompanier till 15, med 1 718 hvsoldater samt 650 man ur avtalsorganisationerna. För befälsutbildningen har man god kontakt med HBR. Bataljonerna har speciella kommunofficerare för kontakten med regionens 15 kommuner. I flera fall är dessa anställda inom kommunen, vilket underlättar att få gehör för önskemålen.

Pensionärer och hemvärn svårast att knäcka

Per Westin är allroundsoldat och skärgårdsbo med stark känsla för hemvärnet.

INTERVJU: GÖRAN PETTERSON FOTO: ULF IVARSSON

Vi träffas inne i stan för det här samtalet, fast jag vet att Per Westin allra helst skulle vilja vara kvar ute på Korsö i Stockholms skärgård, på släktgården som man ägt sedan 1600-talet. Efter pensioneringen från flottan är han är nu en uppskattad aktiv hemvärnssoldat i Stockholms skärgård.

Jag samtalar med en verklig veteran, en kommendörkapten som verkat på stor bredd inom försvaret med en slutlig tjänstgöring inom underrättelsetjänsten. Om den perioden är han förtegen. Men lite grand får vi i alla fall höra om händelserna med den strandade ryska ubåten på Gåsefjärden.

– Jag var med nere vid Gåsefjärden redan från första dagen då de två Sturköfiskarna upptäckte ubåten på grund i stranden vid Torumskär och till sista dagen då den fick lämna svenskt vatten. Egentligen hette ubåten S 363 men ubåtschefens uppgift och bristande kunskap från svensk sida gjorde att hon fick fel namn – U 137. Per fortsätter:

– Det är helt fel att tro att det här var en felnavigering. Det var i själva verket en mycket skickligt planlagd specialoperation som gick snett på grund av att en manöver – en babordsgir – kom 75 meter för sent i den trånga militärleden. Jag har tidigare själv varit inne i Gåsefjärden med en svensk Hajenubåt, som är snarlik Whiskyubåten, så jag vet hur man ska gå tillväga.

Innan grundstötningen hade ubåten passerat flera mindre öar på mycket nära avstånd. Sikten den kvällen var ganska god och endast en blind skulle ha kunnat undgå att upptäcka land så nära som på 80 meter.

Där fanns en miniubåt

Per tror att den ubåtsvisiten och alla senare ubåtskränkningar med små ubåtar har mycket lite att göra med ryska marinen och ryska ubåtsvapnet. Det är i stället en mycket avancerad strategisk verksamhet med små ubåtar som har sin ledningsorganisation högt upp i den ryska militära hierarkin. När ryska ubåtsvapnet bara erkänner en kränkning, så talar de sanning. De små ubåtarna tillhör inte ubåtsvapnet.

Per tror sig veta vilken firma i Ryssland som konstruerat dem, vilket varv som byggt dem, var de genomfört sin provtursverksamhet och var de har eller haft sin huvudbas. När han säger ”tror” förstår jag att han egentligen verkligen vet.

Kommendörkaptenen finner man i dag i 24. skärgårdskompaniet. Han är båtman och skärkarl långt in i generna. Han trivs också med att ibland vara hustomte på kompaniets hemvärnsgård ute i skärgården. Där är han dessutom en uppskattad kock med en matlagningskonst som duger till både fält och fest.

”Fritiden” – när han inte är klädd i hemvärnets fältuniform – används till historieforskning. Och så surfar han på nätet. Kamraterna i kompaniet får ofta tips om var man kan hitta intressanta ryska militära uppgifter i de öppna källorna – om miniubåtar och annat. För den som inte behärskar ryska går det lätt att få det översatt med ryska översättningsmaskinen *www.translate.ru*

Pensionärer värst

Första gången jag träffade Per höll han några uppskattade föredrag om utländska specialförband. Han beskrev då deras hotbilder vid specialoperationer. Efter pensionärer, barn och hundar var tydligen nästa allvarliga hot det lokala hemvärnet (home guards).

Motståndarens militära förband och säkerhetsstyrkor kom långt ner på skalan. Per poängterade att det är personal från utländska elitförband eller fanatiska terrorister som är det vårt hemvärn kan komma att möta.

Varför blev du hemvärnsman?

– Det jag fick möta av hemvärnet under min aktiva tid gjorde mig imponerad. Det engagemang och den entusiasm jag såg hos hemvärnspersonalen – både kvinnor och män- gjorde att jag efter pensioneringen direkt sökte mig till hemvärnet i skärgården. Jag är ärligt stolt över att vara hemvärnsman och att vara utbildad i hemvärnet.

Och hur tycker du att det ser ut i dag? Per tänker ett tag innan han svarar.

Hemvärnet kan avgöra

– Särskilt i dag med den förändrade hotbild vi har och den mycket kraftiga reduceringen av vår militära styrka så är hemvärnet av stor betydelse för vår försvarsförmåga. I vissa lägen kan det även vara av avgörande betydelse. Det är ju inte en storinvasion vi väntar oss i dag utan snarare små specialgrupper som är inriktade på underrättelsetjänst, sabotage eller terroristaktioner. Hemvärnet är det kanske största hotet mot dem. Hemvärnssoldaterna är ju kända för att vara kluriga, de följer inte alltid reglementena och dom har den där unika lokalkännedomen. Det gör att de lättare märker små förändringar och när saker och ting inte är som de borde vara.

Hemvärnsmännen ska inte vara några rambos eller testosteronstinna machosoldater, anser Per.

– Den typen av människor klarar inte verkligheten och är till och med farliga för sig själva och sina kamrater. Att ha den sortens människor i sitt förband kan vara förödande. Det är klart att jag nog stött på några rambos i hemvärnssammanhang. Men de tillhör undantagen. I stället har jag mött en ambition och vilja att göra sitt bästa. Den stora styrkan är nog den inre disciplin och kamratskap som svetsar samman hemvärnspersonalen. Lägger man sedan till all livserfarenhet och breda yrkeskunskaper som finns så är det nästan oslagbart.

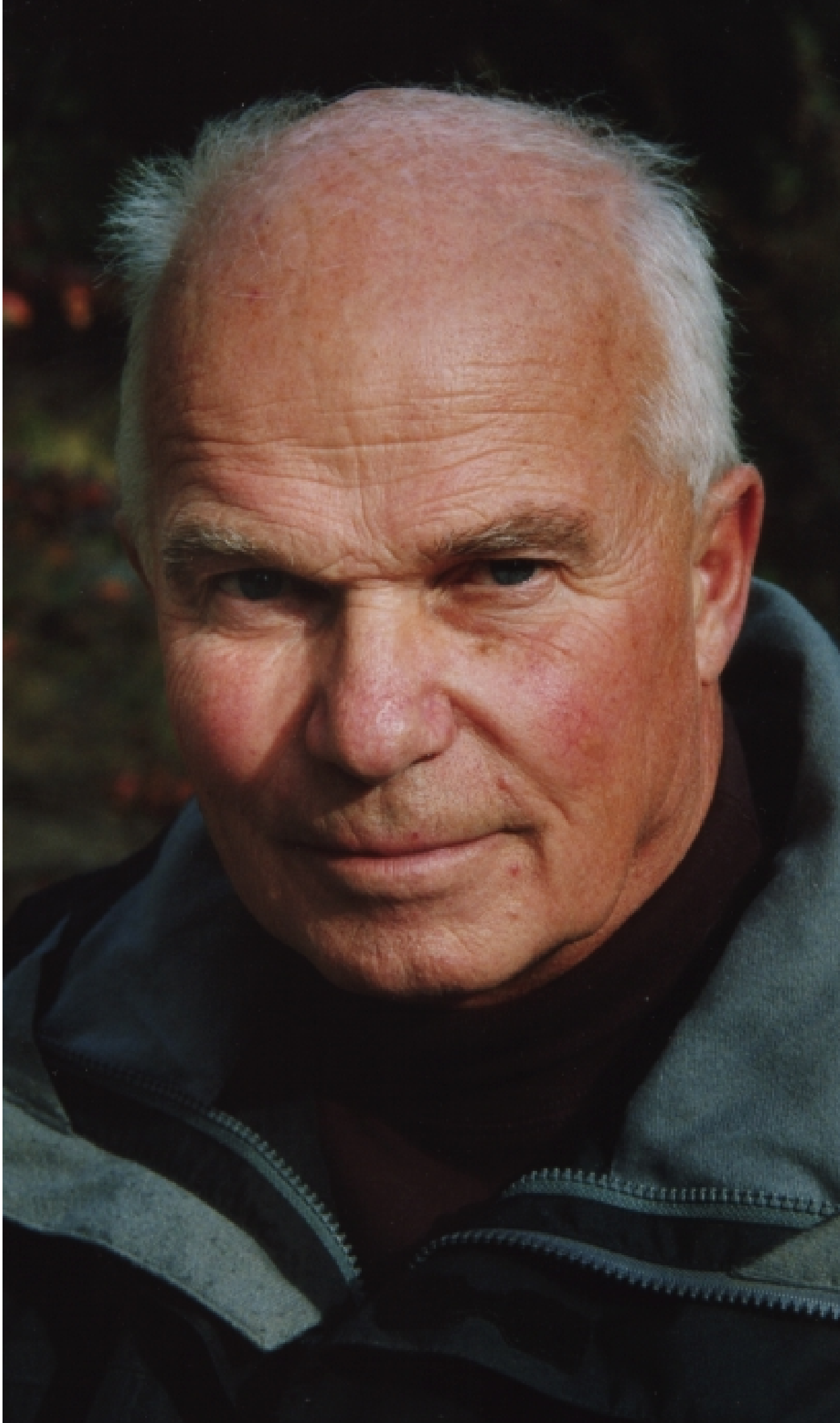

Namn:
Per Westin.

Ålder: *69 år.*

Bor: *Korsö, Stockholms skärgård.*

Familj: *Gift med Birgitta. Två söner, 3 barnbarn.*

Bakgrund:
Pensionerad från flottan. Kommendörkapten med slutlig tjänstgöring inom underrättelsetjänsten.

Fritiden:
Historieforskning, matlagning, fiske och Korsö.

Ser på TV:
Nyheter och utländsk TV.

Gör mig glad:
Den nya tekniken, god mat och barnbarnen.

Gör mig förbannad:
Falskhet, förtal och intoleranta människor.

Lokalredaktörer

Skånska dragongruppen
Södra skånska gruppen

Lennarth Johansson
Nässelblomsvägen 30
290 37 Arkelstorp
Tel/fax: 044-913 49

E-post: lemajoh@se.packardbell.org

Hallandsgruppen

Roger Bengtsson
Västra vägen 6
302 65 Halmstad
Tel: 035-409 02
070-362 87 27

E-post: r.bengtsson@home.se

Göteborgsgruppen
Bohus-Dalgruppen
Älvsborgsgruppen
Skaraborgsgruppen

Lars Brink
Dr Lindhs gata 1
413 25 Göteborg
Tel/fax: 031-82 75 26

E-post: lars.brink@telia.com

Gotlandsgruppen

Ulf Hörsne
Linegård Hörsne
620 23 Romakloster
Tel/fax: 0498-370 95

Livgrenadjärgruppen

Per Sjöswärd
Linnégatan 25 A
582 25 Linköping
Tel: 013-14 54 75
Fax: 013-10 11 56

Livgardesgruppen

Hanseman Calås
Bohusgatan 27
116 67 Stockholm
Tel: 08-644 39 69
070-768 21 85

E-post: ordmix@telia.com

Lokalredaktörer sökes!

Vi söker skriv- och fotokunniga som vill vara lokalredaktörer för tidskriften Hemvärnet, i första hand i de MD-grupper som inte har någon i dag. Vi betalar för resor och utlägg, men i regel inget arvode. Intresserad? Vänd dig till *Ulf Ivarsson*, 08-788 97 38 eller *Pia-Lena Jansson*, 08-788 97 15.

Skyddar makten och härligheten

Livgardesgruppen. Unga nätrekryterade kräver snabba besked om antagningen. FOTO: HANSEMAN CALÅS

● Stockholm är ur försvarssynpunkt speciell: Skyddsobjekten för hemvärnet har varit många kring makten och härligheten, rikstäckande media, hamnarna, flygfälten och broarna.

Staden ligger på ett tiotal öar som förbinds med små och stora broar. Flera broar är strategiskt viktiga att försvara, särskilt de som utgör ett spann över Mälaren och faktum är att Stockholm har en stor andel av Sveriges största broar som Västerbron, Essingeleden och Skanstullsbroarna.

Med en förändrad hotbild och det nya slimmade försvaret är många av dessa skyddsobjekt inte längre aktuella att bevaka och försvara för hemvärnet.

Typobjekt ”Staden” har vi snart bakom oss och under 2003/2004 gäller typobjekt ”Flygplats”.

Utbildningen kommer att genomföras på Tullinge flygplats med ett antal grundövningar som gruppering och strid mot fientligt flyg/luftlandsättning, minering av tillfartsvägar och flygplats och förberedd sprängning av landningsbanor.

Rekryteringen till Livgardesgruppen via Internet, *www.soldat.nu*, har varit lyckad och under perioden 1 juli 2001–30 augusti 2002 har plockats ner 181 namn på tjejer och killar. Fyra kompanier har kunnat nyrekrytera två hela grupper.

HANSEMAN CALÅS,
LOKALREDAKTÖR

Fjällvandrare blev stor familj

● Vi måste få berätta om Ljungaledsmarschen, skriver Ingvar Ahlström och Lasse Björkman, Göteborg Energis driftvärn till tidningen.

– Vi har paddlat patrullbåt och legat i 20-mannatält under en fyradagarstur från Flatruet till Klövsjö. Vi blev som en stor familj.

Marschen ordnas av Bergs hvkrets, Bergs kommun och Jämtlandsgruppen.

– Det var verkligen en chans för oss från södra Sverige att få uppleva Jämtland, en storslagen natur och rikt djurliv till ett bra pris.

Gruppen lärde sig att tre saker krävs i naturen: regnkläder, kniv och tändstickor.

Dansk tävling bra orderträning

● Norra Åsbo hvbataljon tävlade i september mot danska vänner i Holbaek i Odsherred.

På sex stationer visade vi våra kunskaper i skytte, orientering och kartläsning liksom handgranatkastning.

Den skånska truppen bärgade vandringspriset även detta år.

Hela övningen var ett ypperligt tillfälle att studera förberedelser, genomförande och uppföljning av en given order. Vid den inledande hälsningsceremonin, nämnde den danske ledaren de tre U:na, som skulle styra hemvärnsarbetet: utmanande, undervisande och upplevelserik.

Förutom de tre U:na bygger vårt hemvärn på kamratskap, samverkan och vidareutveckling för den enskilde soldaten.

CONNY LINDQUIST,
NORRA ÅSBO HVBATALJON

Cap vann igen

● Ulf Gustavsson vann, för tredje året i rad, tävlingen för bevakningshundar i Villingsberg med bordercollien Cap från Kopparberg. 646 poäng av möjliga 670. Förra årets segerpoäng var 626. Tvåa blev fjolårstvåan Jonas Sjöholm med hovawarten Kublai-Kahn från Nora med 639 poäng. Trea Thomas Åstrand med schäfern Werstah från Hallsberg, 613,5 poäng.

Tävlingen omfattade tre moment – patrullstig, fast bevakning och lydnad.

I september var det 10-årsjubileum för denna tävlingsform som vi var först i landet med. Under dessa år har hemvärnet inom Fo 51, nuvarande Livregementets grenadjärgrupp fostrat 250 bevakningshundar.

Näst skyttet är hunden och förplägnadstjänsten de viktigaste tjänstegrenarna för hemvärnsmannen.

KARL-IVAR JENNERSTEN,
ÖREBRO

En kamp mot trötthet och myror

● ”ERNA Raid” är en av de tuffaste militära patrullfälttävlingarna i Europa.

Tävlingen går till minne av den estniska militära motståndsrörelsen mot Sovjets ockupation. En veteran från 1941 övervakade årets tävlingar.

Deltagarna bär på 25 kilos packning, automatkarbin och pistol och rör sig på en sträcka av 14 mil, ständigt i strid med B-styrkor.

De genomför en sjölandsättning, paddlar i svenska uppblåsbara landstigningsbåtar, genomgår 12 olika hårda militära prov och orienterar i mörkret efter karta, kompass och GPS. Landskapet växlar från slätt till tät, tät skog, full av myror, vatten, kvicksand, björn, varg och vildsvin, ormar och insekter. Man måste ständigt vara på vakt mot fiender. Skinande sol om dagen, iskallt om natten och mycket litet sömn.

Militärkontroller som ingick i år var: flodövergång med rep, nattpaddling med gummibåt, tillverka försåtminering, spaning och tillverkning av en skiss över kompanibivack, desarmering av minfält, första förbandprov, militärutrustningstest, knivkastning, pistol- och Ak-skjutning både dag och natt. Alltihop tar fyra dagar. 30 lag deltog, 29 kom i mål. 1:a Kina lag 2, 2:a Kina lag 1 och 3:a blev Estland lag Harju distrikt. Svenskarna kom på 21:a plats.

Rolf Briscans,
domare

● Gävle hemvärn tävlar årligen med sina vänförband i norska Gjövik och danska Naestved. I år vann Norge före Sverige och Danmark. Karina Moberg visade att även kvinnor kan skjuta. Hon kom på 6:e plats av 79 startande.

Kul åka mc med mormor

● Att åka bandvagn, terrängbil och motorcykel kan man förstå att barnen tycker är kul. Men att mammor, fruar, mormödrar och flickvänner var så lättroade, det hade vi aldrig vågat gissa.

Vi i Hallsberg/Viby hvkompani ville för en dag visa våra nära och kära vad hemvärnet gör och kan. Lördagen den 24 augusti döpte vi till ”Familjedag”.

Med tanke på alla barn (och mammor) valde vi att visa allt utom stridsteknik.

Det första som mötte besökarna när de ankom till ”mörka skogen” var en tur med bandvagn 206, som släppte av dem någonstans i skogen. Med stor förväntan tittade besökarna sig omkring, några upptäckte snart att två buskar rörde sig. Det var två av våra prickskyttar iklädda sina trolldräkter. Prickskyttarna försåg alla besökare med tipspromenadsutrustning. I slutet av promenaden serverade koket korv med bröd, och den som ville fick grilla pinnbröd.

Under tre timmar passade besökarna på att prova på våra olika aktiviteter och titta på våra utställningar.

FMCK ställde upp med ett gäng killar och tjejer, som med stor skicklighet skjutsade dem som ville prova att åka grön Husqvarna i skogen (gissa om det var populärt).

”Familjedag”. Bara glada miner på bönpallen. FOTO: JIM PERSSON

Andra försökte med ett specialbyggt luftgevär (benstöd, kikarsikte) fälla ett skidskyttemål. Medan en del äldre besökare var nyfikna på vad sjukvårdarna har för utrustning, föredrog de yngre att spana med kikare efter figurer i terrängen. Så fort de såg en figur greppade de fälttelefonen och ringde in sin observation till förläggningstältet en bit därifrån.

En annan spännande station var hundekipagen. Den som ville gömde sig i skogen utefter en patrullslinga och hittades snabbt av hundekipagen. Från en av bandvagnarna ropar någon: ”Nu är det fiskdamm” – i takluckan på samma vagn.

Efter många, många korvar, skjutningar, turer med bandvagnarna och prisutdelning för tipspromenaden, fick alla skjuts tillbaka.

När så många glada och upprymda barn, fruar och föräldrar tackar flera gånger innan de ger sig hemåt, då är det värt allt slit med att få dagen att fungera.

Tack till alla som gjorde denna dag möjlig!

Lt Jim Persson,
stf kompchef Hbg/Viby

Skjutglada chefer på böljan den blå

● Inte bara såg på utan aktivt deltog gjorde de nordiska rikshemvärnscheferna vid sitt besök hos ”marina hemvärnet” på Gotland, där minfällning och ksp-skjutning stod på programmet.

Bakgrunden till besöket är att dom nordiska rikshemvärnscheferna årligen möts för erfarenhetsutbyte och detta år var svenska rikshemvärnschefen värd för sina kollegor, den danske chefen för hemvärnet Ulf Scheibye och den norske generalinspektören för hemvärnet Odd F Tangen.

Text: Ulf Hörsne,
lokalredaktör

Till havs. Rikshemvärnschef Mats Welff provar ksp:n på hemvärnets bevakningsbåt. FOTO: NICLAS GYLERED

Lokalredaktörer

Södertörnsgruppen

Göran Pettersson
Björkvägen 7
130 40 Djurhamn
Tel/fax: 08-571 515 87

Dalregementsgruppen
Gävleborgsgruppen

Hans Lindquist
Hökviken
791 91 Falun
Tel: 023-222 49

Västernorrlandsgruppen
Jämtlandsgruppen

Rolf Höglund
Krokvägen 2
864 33 Matfors
Tel/fax: 060-200 05
070-634 61 62

Norrbottensgruppen

Jan Backman
Dalbackavägen 39
945 92 Altersbruk
Tel/fax: 0911-20 40 37

Lapplandsjägargruppen
Norrbottens gränsjägargrupp

Sven Kostenius
Rantajärvi 78
957 94 Övertorneå
Tel: 0927-230 00
Fax: 0927-231 23

Utbyggt soldatprov prövas i Umeå

● I Umeå tillförs soldatprovet nya grenar för att testa gruppernas förmåga.

”Från Ivar Ludvig. Omgruppera till Adam 3. Slut kom”.

Gruppen Erik Ivar tar via 146:an emot omgrupperingsordern. Nästa station ligger ett par kilometer bort och värmen är tryckande. Fältflaskorna fylls åter på och snart är gruppen på marsch igen.

Insatsplutonen vid Umeå 2. hvbat genomförde i slutet av augusti ett hvprov som plutonens chefer har utarbetat. Provet är en utveckling av det traditionella soldatprovet och innehåller lite mindre förflyttning (15 km) men ett antal stationer med uppgifter som ska lösas. Avsikten är att testa gruppernas förmåga att lösa centrala eller typiska uppgifter för hemvärnet.

Denna första variant av hvprovet innehöll följande stationer: Skjutning på bana, sjukvård, eldöverfall, samband samt spaning. Mellan 20 och 50 minuter hade grupperna på sig att lösa uppgifterna. På flera av stationerna gav en fiktiv plutonchef en kort order och sen var det upp till gruppcheferna att snabbt ge sin grupp en order och komma igång. Efter varje genomförande hade instruktörerna genomgång med grupperna. Henrik, i vanliga fall chef för Erik Ivar, är instruktör vid eldöverfallsstationen och följer noga upp chefernas order och åtgärder.

Eldöverfall. Chefen Erik Ivar ger kompletterande order.

– Det var intressant och spännande att observera min egen och övriga grupper på plutonen, berättar han.

Växelvis bakåt

Medan Erik Ivar rycker tillbaka växelvis efter eldöverfallet håller Gustav Ivar på att resa högantenn på sambandsstationen. En kort diskussion om sprötens placering uppstår men snart är antennen uppe och gruppens signalist gör förbindelseprov med plutonchefen.

Genomförandet tog lite längre tid än vi planerat och ett par av grupperna fick åka bandvagn sista biten. Överlag fungerade dock hvprovet bra och vi kommer nu att göra en utvärdering och diskutera upplägget inför nästa år. Förutom plutonens personal deltog några personer från Hörnefors kompani och ett par personer från bataljonsstaben, bland dem bataljonens nestor Kapten Wall (80+). Mer information och bilder finns på *www.plutonen.nu*

TEXT & FOTO:
MAGNUS SJÖSTRÖM

Omvänt Vasalopp för marscherande krigare

● Efter femton kilometer kommer skoskavet. Åtminstone för hemvärnstidningens utsände. Plåster på, innan hälblåsan är pinsamt faktum i m/90-dojan!

150 deltagare – hemvärnare, lottor, FBU-are, blå stjärnor, röda korsare, bilkårister, stammisar från myndigheten – snubblar över stock och sten längs Vasaloppets vandringsled i Västerdalarna. Några går tio kilometer, en del 20 och somliga hela 30. De sistnämnda erövrar därmed soldatprovmärket.

I frostiga svinottan sker starten i Tännäng till näverlurars klang. Septembernatten har haft någon minusgrad och myrmarkernas träspångar är ofta hala. En och annan plurrar. Illa nog för dem, som marscherar i joggingskor.

Lindring. Svullna fötter och vrister kureras under rasten. Robert Göransson, Blå Stjärnan, från Gagnef kan konsten.

FOTO: PATRIK WARSTRÖM

Vi går motsatt Vasaloppets åkriktning och passerar Mångsbodarna och Smågan. Klassiska namn i skidsammanhang.

Vid Völsjön lämnar vi Vasaloppsspåret och följer småvägar mot Transtrandslägret – den vid det här laget hägrande slutstationen.

Ett gäng hårdföra ungdomar, några hemvärnare och en skara svartbaskrade, värnpliktiga pansarsoldater från Strängnäs, men med anknytning till frivilligförsvaret i Smedjebacken i Dalarna, ligger långt före oss andra. De hinner i mål innan regnet, som drabbar oss övriga.

För andra året i följd har Dalregementsgruppen i Falun arrangerat 30-kilometersmarschen längs Vasaloppsleden.

– Vi hoppas att det ska bli en tradition, säger chefen, övlt Tage Johansson, som tillsammans med åtskilliga av myndighetens fast anställda personal – militär och civil – själv marscherade med.

TEXT:
HANS LINDQUIST

Halvtid för hemvärnets regering

Här är rikshemvärnsrådet, hemvärnets ”regering”. Ledamöterna väljs på två år. De ska vara bollplank för rikshemvärnschefen och remissinstans för utredningar och motioner. Rådet utger tidningen Hemvärnet och delar ut stödpengar och medaljer. På bilden 13 av 15 ordinarie ledamöter, två ersättare, lottornas representant och tjänstemän.

Följande frågor behandlades på mötet i oktober:

Främre raden från vänster: **Ulf Hörsne**, *Gotland*, **Rune Westergren** *Gävle*, **Christer Wulff** *(avdelningschef och sekreterare)*, **Per Johansson**, *Stockholm. Bakom dem står från vänster* **Lars Brink**, *Göteborg*, **Karl-Göran Westlin**, *Strömsund*, **Mats Welff** *(rikshemvärnschef och ordförande till och med 30/9)*, **Anders Henriksson**, *Glommersträsk. I nästa led* **Carl Åke Skoghäll**, *Karlstad*, **Yvonne Hansen**, *lottorna*, **Leif Alperud**, *Vindeln*, **Bengt Runner**, *Malmö och* **Sture Larsson**, *Göteborg. I bakre raden står* **Håkan Wahlgren**, *Uppsala (driftvärnet)*, **Gunnar Flodström**, *Stockholm (ersättare driftvärnet)*, **Birger Eriksson**, *Lessebo och* **Roland Svensson**, *Växjö (ersättare).*

Orättvisa avgifter

Varför ska man betala medlemsavgift för att försvara Sverige, undrade en motionär till senaste tinget. Personal från avtalsorganisationerna mister sin krigsplacering i hemvärnet om de inte betalar avgiften till sin ursprungsförening. En arbetsgrupp i rådet, ledd av Rune Westergren undersöker olika alternativ.

– Försvarsmakten kan knappast betala direkt, däremot har jag lekt med tanken på ett arvode som motsvarar avgiften eller att organisationen får ett bidrag i förhållande till hur många de lyckas krigsplacera.

– Frågan är inte så stor, sitt still i båten, anser Karl-Göran Westlin, Strömsund.

Det här går inte att sopa under mattan, framhåller rådsledamöter som minns debatter om saken redan för åtta år sedan. Ett förslag till nästa ting ska formuleras på rådets decembermöte.

Hög ålder inget problem

– Rikshemvärnschefen har klagat på rådets höga medelålder, men personligt engagemang och kurage att framföra även ovälkomna åsikter är viktigare, säger Birger Eriksson, Lessebo. Han har rådets uppgift att besvara en motion om hur de förtroendevalda i hemvärnet ska bli mer representativa för medlemmarna.

Erfarenhet av hemvärnsuppdrag betyder mer än både ålder, utbildningsnivå och tjänstegrad, menar Birger Eriksson.

Håkan Westman, Enköping vill se fler yngre i rådet.

– Vi är 60 år i snitt medan hvmännen är 40.

– Ja, men hur får vi in en 20-årig beredskapsplutonchef som tycker att det är för låg ”ballfaktor”, frågar sig Birger Eriksson, som vänder sig mot pekpinnar om ålder och kompetens.

– Det naturliga är att gräsrötterna bestämmer.

– När vi frågar på inspektionerna tycker inte hemvärnsmännen att det är något gubbvälde, säger Per Johansson, Stockholm.

Tio procent i hemvärnet är kvinnor, men inte en enda tjej var ombud på förra tinget och lägsta befattningar bland ombuden var bataljonskvartermästare.

– Vi måste börja med valberedningarna och ge direktiv för hur de ska jobba. Vi som är bataljonchefer gör snart inget annat än sitter i möten, säger Rune Westergren, Gävle.

Motionera inte om lokala frågor

Rikshemvärnstinget 2003 går av stapeln 7–9 november och genomförs som internat vid räddningsskolan i Revinge i Skåne.

Ett viktigt första datum på vägen till tinget är 1 december 2002 då militärdistrikten och rikshemvärnschefen måste ha uppgift om tid och plats för hemvärns- och driftvärnsting.

Motioner och anmälan av ombud ska vara hos rikshemvärnsrådet senast den 1 juli 2003. I bestämmelserna för tinget heter det att ledamöterna i de valberedningar som sammanträder under tinget ska vara valda delegater. Vidare bör inte rikshemvärnsrådets ledamöter eller deras ersättare väljas till ombud.

Motioner som rör lokala och regionala frågor ska inte skickas in till rikshemvärnstinget utan avgöras av MD-gruppråd och MD-gruppting.

Centrala musikrådet

Någon beslut om sammanläggning av Centrala musikrådet och rikshemvärnsrådet blir inte aktuellt förrän tidigast i mars 2003, då CMR har sin stämma.

Museifrågan rör sig framåt

Ett hvbefäl i Södertörnsgruppen såg notisen om hustomte till hemvärnsmuseet i förra numret och har anmält sitt intresse. På HvSS har man gjort en sammanställning av vad som behöver göras och rådet har avsatt drygt 70 000 kronor för ändamålet. Värnamo hemvärn har sålt en så kallad kp-bil och skänkt halva vinsten till upprustningen – 1000 kronor.

”Show baton”. Martin Hägg, Karlskrona hvkompani i en ovan roll som upploppsbekämpare. Utbildningen sker i engelsk stil.

Vägpatrull i beckmörker och hällregn. Henrik Ågren, Österåkers hvkompani och Patrik Lagersjö, Muskö hvkompani, utförde fordonskontroller.

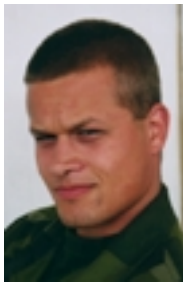

Vänster. **Linda Bäckman har kommit med i hemvärnet som bevakningslotta. Tillhör Visby hvkompani.**
Mitten. **På Camp Bifrost, Anders Nordbö från Alingsås insatspluton.**
Höger. **Conny Ahlström, stf kompanichef Överlule: ”Utlandstjänst höjer nivån på hela hvförbandet.”**

Kosovo bra skola för hemvärnet

De välmotiverade soldaterna i hemvärnet är också en källa för Swedint att ösa ur.

TEXT & FOTO: PER SJÖSWÄRD, LIVGRENADJÄRGRUPPEN

I framtiden blir det nödvändigt att dammsuga alla hörn och vända på varje sten när man vill rekrytera till utlandstjänst. Motiverade soldater söker sig ofta till hemvärnet när deras krigsförband lagts ned, eller då krigsplaceringen upphört. Därför torde hemvärnet vara en bra källa för Swedint att ösa ur. Omvänt kan man tänka sig att de lokala hemvärnsförbanden kunde få adressetiketter över hemvändande som hjälp vid nyrekrytering. Swedint torde ha stor nytta av att soldaten är aktiv inom hemvärnet när det blir fråga om ett nytt utlandsuppdrag. Då är soldaten inte ”ringrostig” på samma sätt.

Högre nivå i kompaniet

För ett hemvärnsförband är soldater med utlandserfarenhet en avgjord fördel. Ställföreträdande kompanichefen Conny Ahlström vid Överlule hvkompani som tidningen träffade i Kosovo, berättar att av de yngre soldater som rekryterats dit har 60 procent varit ute. Dessa har höjt tjänstbarhetsnivån inom kompaniet. ”Tidigare hade vi ett hemvärnsområde. Nu har vi ett krigsförband”.

Flera vi talade med ansåg att hemvärnssoldater som tjänstgjort utomlands borde få visa detta genom att bära FN-tjänstens eller utlandsstyrkans tilläggstecken på fältuniform 90. Våra utlandssoldater är nämligen, med all rätt, stolta över sin insats för freden och för sitt hemland. När man ser hur deras närvaro uppskattas av en krigsdrött civilbefolkning inser man att de faktiskt är ambassadörer för Sverige.

Annat än kaserngård

Vid besöket på KS06 träffade jag flera soldater som redan tillhör hemvärnet eller Lottorna. Det rör sig om specialister på varje post. Professionalism, helt enkelt. Det behövs inga uppställningar med ordergivning. Man känner till programmet, man vet vad som ska göras och man utför sitt jobb utan att behöva kontrolleras. I ett lagarbete måste varje kugge fungera.

Att vara utomlands ett halvår innebär att man gör ”lumpen” på ett mer handfast och intensivt sätt. Man är i tjänst dygnet runt, genom att vara gripbar och kunna sättas in vid akuta behov. Att få se världen utanför solskenslandet Sverige, kanske komma i kontakt med nöd, död, fattigdom, sjukdom och lidande innebär bättre förmåga till mental förberedelse om Sverige skulle bli utsatt för krigshandlingar.

Bortovaron från familjen, vännerna och det sociala livet i Sverige är jobbig för många, men det är ändå vad de flesta lär sig hantera. Ett halvår går fort, i synnerhet på slutet.

För det sociala livet på förläggningen i Camp Victoria är det ordnat så gott det går, med mässar, postkontor, samlingslokaler och ett välutrustat gym. Aktiviteter och kurser arrangeras också, till viss kostnad ibland. Det går att avlägga jägarexamen och delta i arrangerad jakt på vildhundar och vildsvin.

Tyvärr inte 3-månader

Jag frågade flera yrkesofficerare om de kunde tänka sig soldater med bara tre månaders värnpliktsutbildning. Det snällaste svaret löd: ”Tja, möjligtvis i någon befattning, men aldrig som skyttesoldat”. Det är alltså soldater med full grundutbildning Swedint behöver.

Hemvärnssoldater kan knappast få bättre möjligheter att höja sin nivå än genom att tjänstgöra i utlandsstyrkorna. Finns det möjlighet och den bakgrund som krävs – ta chansen. Det vinner både ni själva och hemvärnet på. Och inte minst Swedint, förstås.

Krigsreporter med närvarokänsla

Bangs pacifism bleknar, särskilt under det finska vinterkriget.

Vi som är lite äldre minns Barbro Alving, signaturen Bang, på senare år mest känd för sin kåserande figur Kärringen mot strömmen. Men Bang var också en banbrytande journalist med genombrott vid tiden för det andra världskriget.

Nu har det kommit en alldeles ny bok om henne där hon beskrivs ur olika perspektiv; som stilist, fredsvän, krigskorrespondent och utifrån sin självbild, inte minst intressant. Titeln är ***När Alving blev Bang***, förlaget är Historiska Media och medverkar gör sex forskare som ger varsin bild av Bang under perioden hösten 1935 till hösten 1939.

Bang skrev för Dagens Nyheter. Hon var för tillfället i Paris när det spanska inbördeskriget bröt ut och begav sig genast dit. Hennes reportage är mycket personligt hållna. Klassisk är formuleringen ”där Franco gör upp schemat – rast för attack, skurlov för offensiv, håltimme för jordfästning av klasskamrat.” Bang hade bland annat besökt den kampanj mot analfabetismen som bedrevs bland soldaterna vid fronten.

Denna unga kvinnliga reporter tog ut svängarna och vågade också skildra sina egna reaktioner inför det hon mötte i Spanien, senare i Finland och i Norge.

Bang var inte intresserad av någon daglig nyhjetsjakt. Hon ”vill vara där det är något och ge ramen, miljön, folket, händelserna, kalla det vad du vill”.

Kristina Lundgren, litteraturvetare och lärare vid journalisthögskolan i Stockholm, konstaterar att för Bang var det inte djuplodande analyser av de politiska händelserna som gällde utan ”ögonblickets närvarokänsla”.

Läsare och redaktion hyllade hennes artiklar. Bang var inte oberörd. Hon skrev i ett brev till en vän och kollega att ”Det torde anses fastslaget att momentant är jag Sveriges främste reporter och naturligtvis är jag gräsligt glad, både via den egna högfärden och därför att det är ett fruntimmer som har vikt den posten”.

Bang var naturligtvis värd framgången men det fanns också andra duktiga svenska korrespondenter vid fronterna, även andra kvinnor, förtjänar att påpekas.

En intressant aspekt på Bangs frontreportage är hennes egen pacifism som bleknar, särskilt under det finska vinterkriget. Bang hade varit mycket aktiv i fredsrörelsen och nära vän med dess centrala gestalt Elin Wägner, men i närkontakt med det finska folkets modiga kamp för överlevnad tonar Bang liksom Vilhelm Moberg och andra svenska intellektuella ner den sidan av sig själv, visar Lars Brink, doktorand vid den Etnologiska institutionen vid Göteborgs universitet och välkänd för denna tidnings läsare genom sitt engagemang inom hemvärnet.

Marcos Cantera Carlomagno, redaktör för boken och forskare vid den historiska institutionen vid Lunds universitet, avslöjar i sin analys att Bangs texter från Spanien skickades till UD för kontroll och godkännande, ibland ströks hela stycken. Men hennes artiklar kom i alla händelser att spela en viktig roll för den svenska opinionen för republiken under resten av kriget.

För den som vill läsa Bangs egna texter från krigsåren rekommenderas reportagesamlingen *Bang-klipp ur nuets historia* (Gidlunds 1993).

En liten randanmärkning om *När Alving blev Bang*: Kanske kunde förlaget valt en annan omslagbild, den är nämligen identisk på dessa båda böcker, och hämtad från en av hennes reportageresor i Finland under vinterkriget.

”När Alving blev Bang”. *Historiska Media. Cirkapris i bokhandeln, 250 kr.*

Torkel Ivarsson

Fanfarer för Gripen

Flygvapnets Hemvärnsmusikkår spelade då Saab Aero Space överlämnade senaste versionen av Jas 39 Gripen till flygvapnet. Ceremonin ägde rum den 6 september i Linköping.

På begäran av Saab spelades ”Dessa fantastiska män i sina flygande maskiner”, fanfarer samt Under blågul fana.

Trots att det var en vanlig arbetsdag, ställde 30 av musikkårens medlemmar upp på detta speciella, ärofyllda uppdrag.

Musikkåren framträdde under ledning av flottiljtrumslagare Pia Andersson.

FOTO: INGVAR HANSSON

Folkomröstning i försvarsfrågan?

”I dag bedöms vi inte ha råd att satsa på både folkförsvar och att hänga med i den tekniska spetsutvecklingen.”

Många röster har genom åren höjts för att svenskarna genom en folkomröstning ska få säga sin mening om en eventuell anslutning till EMU och ett inordnande av den svenska ekonomiska politiken i den europeiska gemenskapen.

Underligt nog har väldigt få uppmärksammat att vi går mot en utveckling liknande den i EMU – frågan på ett annat område, nämligen försvaret.

Inför försvarsbeslutet 2004 diskuteras i dag hur vi ska disponera landets försvar i framtiden. Ska vi satsa på ett folkförsvar vars uppgift är att försvara Sveriges gränser eller ska vi inordna oss i europaförsvaret och bli en resurs att sättas in i konflikter långt från vårt eget land?

I dag bedöms vi inte ha råd att satsa på både folkförsvar och att hänga med i den tekniska spetsutvecklingen. Avgörandet sägs stå mellan att utbilda merparten av Sveriges unga att försvara landet eller att hänga med i den senaste tekniska utvecklingen för att kunna delta i stormaktsinsatser i utlandet.

Det är onekligen sant att hotet om en rysk invasion av Sverige minskat och att alla bör ta del i det internationella säkerhetsarbetet, frågan är dock om Sverige verkligen är betjänt av att spela en så aktiv roll i alla insatser utomlands. Man kanske måste väga nyttan av de erfarenheter man vinner genom kollektiv utlandstjänst mot de luckor i det egna försvaret som satsningen på ett gemensamt europeiskt försvar medför. Ingen kan ju heller med säkerhet säga hur villiga våra nuvarande allierade i EU kommer att vara att riskera sina unga män och kvinnor för Sveriges skull om behovet skulle uppstå någon gång i framtiden.

Även de utåt sett stabilaste unioner och federationer kan slitas sönder – se bara på Jugoslavien som på tio år genomgick en förändring från ett stabilt land till ett som slets sönder av inbördeskrig.

Frågan är hur mycket vi ska förlita oss på kollektiv säkerhet i det enade Europa – ett enat Europa som många européer inte känner någon samhörighet med och hur mycket vi ska behålla av vår förmåga att själva försvara vårt eget land.

Nog är väl detta en fråga som är minst lika berättigad att avgöra i en folkomröstning som någonsin EMU-frågan.

Anders Karlsson, Kiruna

Avlyssningsapparat för flygplansmotorbuller.
Ur ”Soldatinstruktion för trängtrupperna”, 1941.

Insändare får vara anonyma, men redaktionen måste ha din adress. Insändare som saknar denna uppgift publiceras inte. Av utrymmesskäl måste redaktionen ibland förkorta bidragen.

Större allvar krävs

FOTO: ANDERS KÄMPE

”På vårövningen i år sköt soldaterna automateld i skogen när förhållandena var sådana att endast patronvis eld eller dubbelskott borde ha gällt.”

Resultatet av att hemvärnet får för lite pengar från regeringen är att det blir för få övningar, vilket medför att soldaterna får för lite erfarenhet och bristande kunskaper.

Det märks på övningarna genom att de flesta har sin egen stil under uppställningar. Det kommenderas sällan ”givakt”, ”manöver” eller ”lystring”. Befälen brukar bara berätta om vad som kommer att ske under övningen.

Sambandet med tecken är dåligt på sina håll. Ett tecken förs sällan vidare till de bakomvarande. Ljuddisciplinen är inte heller bra alla gånger.

På vårövningen i år sköt soldaterna automateld i skogen när förhållandena var sådana att endast patronvis eld eller dubbelskott borde ha gällt.

Ungdomsövningarna fungerar väldigt bra, men där är det ofta mer erfarna befäl.

Hemvärnet har blivit lite av en ”entusiastklubb” som organiserar lite skytte i skogen ett par gånger om året. Det måste in större allvar för att det ska kännas som ett territorialförsvar. Vi är ju till för samhällets och hembygdens skydd, vi har ju samma uniformer och nästan samma utrustning. Då måste vi också kunna uppfylla de krav som finns på en svensk soldat i dag, och det enda medlet till detta är fler övningar. Fler övningar är alltså förutsättningen för att vi ska få disciplinerad, pålitlig och kunnig personal inom hemvärnet.

HvU Fredd Holm, Rämmen/Filipstad hvkompani

Kolla att alla är med

Jag är en trogen hemvärnsman i Höglandets hemvärnsbataljon sedan fem år tillbaka och ser personer komma och gå. Frågan är om dessa tänkt på risken för en skarp utryckning. Det borde vara mer koll på att de medverkar i övningarna.

Vi får gammal materiel, som Jan Hernander skrev i förra numret, och det är inte roligt att ha en över 30 år gammal hjälm medan de nyinryckta hemvärnsrekryterna får hjälm 90 och annan fin utrustning.

På min önskelista står Ak 5, som är smidigare vid transporter och fler fordon för att vi ska kunna vara så mobila som möjligt.

Tack för en väldigt bra tidning som ger fakta om vad som händer i hemvärnet.

En stolt hv-man i Höglandets hvbat

”… det är inte roligt att ha en över 30 år gammal hjälm …”

Jan Hernander:

– Militärledningen måste inse allvaret

”Att jag vänder mig till hemvärnets högsta företrädare med frågorna är bara ett sätt att gå ’tjänstevägen’. ”

Jag tycker att det är synd att rikshemvärnschefen väljer att inte svara på mina frågor (se artikel i nr 4/02). Mitt inlägg är nämligen uttryck för en allmänt utbredd uppfattning bland min personal och många andra inom hemvärnet. Innan jag skickade in artikeln hade jag visat den för ett antal på mitt kompani, kollegor inom bataljonen och även överordnade och genomgående blivit uppmuntrad att skicka in den. (Med undantag för en person som rådde mig att mildra skrivningen, vilket också skett.)

Att mitt sätt att skriva kan uppfattas som provokativt och nedåtande är en risk jag tar eftersom jag är angelägen om att militärledningen blir medveten om allvaret i situationen.

Jag är medveten om att rikshemvärnschefen inte kan lastas för de brister som finns. Det är därför jag skriver militärledningen och inte rikshemvärnschefen. Att jag vänder mig till hemvärnets högsta företrädare med frågorna är bara ett sätt att gå ”tjänstevägen”. Nästa steg blir att skriva till överbefälhavaren och ställa samma frågor i ett officiellt brev. Därmed kan ett svar inte undvikas.

Eftersom det tydligen finns oskrivna regler för hur vi får debattera i hemvärnet, ser jag fram emot ett nytt reglemente i sinom tid, HvR Deb (”Hemvärnsreglemente Debatt”) så att jag vet vad jag har att rätta mig efter.

Jag hade förväntat mig mer i denna fråga av en general.

Jan Hernander

Kommentar:

I denna tidning håller vi yttrandefrihetens fana högt. Det betyder att det inte bara är tillåtet utan högst välkommet att torgföra obekväma uppfattningar – inom grundlagens råmärken. Några skrivna eller underförstådda regler för vad som får publiceras därutöver finns inte. Demokratins livsluft är åsikter som bryts mot varandra.

Ulf Ivarsson, chefredaktör

Utrustningen gör inte jobbet

Jag skulle vilja kommentera Jan Hernanders artikel. Klart att hvförbanden ska ha ändamålsenlig utrustning men vi får inte tro att det är utrustningen som gör jobbet, den gör det bara enklare för oss att lösa uppgifterna. Det vi kan göra är att ge hemvärnssoldaten en bra utbildning, god förmåga att hantera den utrustningen (som i mångt och mycket är bra) och genom att, viktigast av allt, skapa en förbandsanda, på grupp- och plutonsnivå.

Om vi ändå ska skriva en kravlista, anser jag, att det ska stå sambandsmateriel och mörkerkapacitet högst upp på den.

Jag var tidigare chef för stabsäkplutonen vid Malmöbataljonen, en pluton som under sex års tid endast hade personlig utrustning samt 1 st plutonssjvryggsäck. Trots detta var plutonen (from 1999) fulltalig, alla fullgjorde sina kontrakt (cirka 65 timmar i snitt) och det fanns en mycket god förbandsanda. Kort sagt bataljonens bästa pluton, insatsplutonen inräknad.

” Posse est velle” Att vilja är att kunna

FOTO: STIG DAHLSTRAND

”… viktigast av allt, skapa en förbandsanda, på grupp- och plutonsnivå.”

Svar till: ”Stolt Fk i Hv”

Jag håller fullständigt med dig i ditt resonemang om bättre utrustning (samma som de reguljära förbanden) Men varför du anser att endast beredskaps (insats)plutonerna ska ha denna utrustning förstår jag inte. Alla i hemvärnet är i lika stort behov av denna utrustning, om de överhuvudtaget ska kunna fungera i det ”nya hemvärnet” efter 2004.

Att bara se till beredskapsplutonernas bästa, skapar irritation bland övrig hvpersonal, det har jag redan upplevt i mitt eget kompani.

En glad men krävande furir i Blekinge

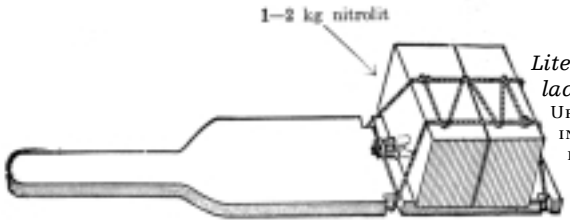

Liten pansarladdning. Ur ”Soldatinstruktion för trängtrupperna”, 1941.

Övningsvillig fick inte byta förband

Jag blir riktigt sur när jag läser insändaren av ”gruppchef 84:e insatsplut. Hur ställer han sig till det faktum att jag kan tänka mig att öva väldigt mycket för att bli duktig som hemvärnssoldat men får inte?

Efter moget övervägande kom jag fram till att jag ville byta till ett närliggande hvförband där flertalet av mina kompisar i hemvärnet finns. Svaret på min begäran blev ett blankt nej. Och om cheferna nu enligt ”gruppchef 84:e insatsplut” är så duktiga kan jag tillägga att jag var gruppchef. Tyvärr tillhör jag inte kategorin chefer som bara säger ja och amen till allt utan ifrågasätter när jag tycker att något är fel.

Hvsoldat i Mellansverige

Tidningen är en säkerhetsrisk

”Själva tidningen kan få vara kvar med måste då hemligstämplas, skickas i ett kuvert och förstöras efter det att man läst den.”

Jag måste kommentera Per Ola Olssons artikel angående IT-säkerheten på hemvärnets datorer och webbplatser.

Fänrik Olsson har rätt i många saker och jag håller med honom i stort, man ska ha en god disciplin med sin dator och inte riskera att läcka hemlig information. Man ska också ha ett gott virusskydd och det ska hållas uppdaterat.

Som systemadministratör vore det en dröm om alla anställda skötte sina datorer och aldrig skickade vidare virus, spam-mail, kedjebrev samt vårdade sina lösenord. Men risken att man drabbas av ett intrång på sin dator hemma i syfte att komma över känslig militär information ser jag som minimal.

Om någon har lagt ner så mycket jobb på att ta reda på att just du är hemvärnsman och hittat ditt ”ip nummer” (internet-adress) så tror jag att denna person kan ta sig förbi den brandvägg som du har installerat också.

Fänrik Olsson undrar när första vapenstölden kommer att inträffa som har med bristande IT-säkerhet inom hemvärnet att göra. Motfrågan jag ställer mig är när första vapenstölden kommer att ske genom att någon har läst Hemvärnsnytt. Denna tidning som både publicerar namn, bild och befattning på personer i de flesta av sina artiklar. Ännu mer påtagligt nu när vi alla vet hur Fk Olsson ser ut, vad han gör och hans fullständiga namn bara för att nämna ett exempel.

Nätupplagan av tidningen borde läggas ned av säkerhetsskäl, anser insändaren.

Vi som är webbmastrar för hemsidor jobbar på att dölja ansiktena, publicerar inte gästböcker. Då känns det lite tvetydigt när Hemvärnsnytt publicerar material, som på en hemsida nästan skulle kunna vara åtalbart för oss andra.

Det jag ser som det enda rätta, om man ska ha kvar Hemvärnsnytt och fortfarande behålla säkerheten runt oss hemvärnssoldater, är att lägga ner nätupplagan av Hemvärnsnytt då man omöjligt kan kontrollera vilka som läser den. Själva tidningen kan få vara kvar med måste då hemligstämplas, skickas i ett kuvert och förstöras efter det att man läst den.

Fu Svensson, webbmaster

PO Olsson svarar:

”Tittar vi i gällande reglementen får vi överhuvudtaget inte lägga tjänsteinformation på privata datorer, artikeln syftade till ett säkrare användande just för privat bruk. Att sedan hitta det aktuella IP-nummret med hjälp av ett e-mejl är lätt, är detta dynamiskt tilldelat (vilket gäller för majoriteten av privatanvändarna) har hackaren bara tiden till nästa utloggning att agera och slutligen, om det finns en korrekt konfigurerad brandvägg, är det otroligt svårt. Men med ständigt uppkopplade bredbandsdatorer ökar risken dramatiskt och det är innan det händer något som vi måste börja hantera vår information på rätt sätt, vilket var artikelns huvudsyfte.

Personligen kan jag med rent samvete vara ”offentlig hemvärnare” då alla sådana inom min bataljon har sina vapen kassunförvarade. Dessutom är min aktuella bostadsadress inte alls offentlig.”

PO Olsson

Redaktionen svarar:

Säkerheten är A och O, men vapenstölderna motarbetas nog mer verkningsfullt med de metoder som vapenutredningen kommit fram till: striktare regler för antagning, bättre kontroll av bostäder och indragning av vapen eller nycklar i kritiska områden.

Ulf Ivarsson, chefredaktör

Sanningen är svår att fördra

Läste med intresse Jan Hernanders inlägg och håller i stort med honom. Sedan förstår jag inte den avgående rikshemvärnschefens svar. Det verkar som om Hernander ska straffas genom att hans frågor ej besvaras bara för att hans framförande ej föll vederbörande på läppen. Vidare verkar det som om han trampat på någon öm tå. Sanningen tycks vara svår att fördra på sina håll. En annan sak. Enligt vad jag blivit informerad om, så ska i den nya organisationen ”Hemvärnet efter 2004” ett kompani skapas över insatsplutonerna. Detta kompani ska ha en hel del folk placerade i underliggande tross-, kok- och andra underavdelningar.

Min fråga är, har den skrivbordsstrateg, som skapat denna organisation även tänkt på hur de nya kompanierna ska bemannas? Det finns inte folk nog att besätta alla poster i den nuvarande organisationen.

L. Möller, Helsingborg

Köp inte in ”kantareller”

Jag tycker att basker i hemvärnet är ett ypperligt tilltag för att få lite förbandsanda. I våra nordiska grannländer har alla hemvärnsmän basker. Jag är själv grundutbildad vid ett jägarförband där baskern är motivationshöjande.

De som kritiserar baskern har inte riktigt fattat att man i det militära, använder sig av symboler för att utstråla något, kalla det förbandsanda eller professionalism. Men när vi äntligen verkar ha blivit av med syndromet röda fleecetröjor borde försvaret tänka till och köpa in huvudbonader som inte ser ut som kantareller. Kasta inte pengarna i sjön utan köp in baskrar som folk verkligen vill bära.

Fk Richard Kjaergaard, stf grpch V.F hvkomp

Är rätt man en kvinna?

”Ett sunt befattningskrav på fordonsförare är naturligtvis att föraren ska ha förarbevis, att föraren ska ha ett visst kön är i mitt tycke något mindre sunt.”

I DENNA ARTIKEL argumenterar jag för att bilkårister i betydligt större omfattning än nu ska få en allmän militär utbildning och att vanliga hemvärnsmän ska kunna placeras som fordonsförare efter lämplig utbildning.

Enligt rikshemvärnsavdelningen har SKBR på kort sikt endast kapacitet att tillsätta cirka 60 procent av fordonsförarbehovet inom hemvärnet och vad jag förstår beror det främst på bristande rekrytering (och alltså inte bristande resurser).

JAG HAR UNDERSÖKT intresset för förarutbildning i min pluton och drygt hälften kan tänka sig att skaffa förarbevis på bandvagn. Ett antal har utgångna förarbevis men har en minst sagt gedigen erfarenhet av att agera bandvagnsförare från sin grundutbildning. Jag har ingen aning om hur situationen ser ut i övriga plutoner, men högst troligt är den väl liknande. I så fall har vi en situation där det är ont om förare samtidigt som det finns en organisation som är beredd att utbilda förare och en stor grupp människor som är beredda att utbilda sig till förare! En dyr lösning är att satsa mer resurser på rekrytering av bilkårister. En billig lösning är att utbilda vissa av de hemvärnsmän som är intresserade.

HÄRUTÖVER FRÅGAR jag mig, precis som Jan Andersson i tidigare inlägg, vad som motiverar att vi använder villkor i två led när vi rekryterar förare 1) föraren ska vara bilkårist och 2) bilkåristen ska vara kvinna?

Låt oss leka med tanken att hemvärnet skulle tillföras luftvärn. Vilka skulle då försvara att endast personal från SLVP* får bemanna pjäserna? Vi behöver en flexibel organisation men sunda befattningskrav.

Ett sunt befattningskrav på fordonsförare är naturligtvis att föraren ska ha förarbevis, att föraren ska ha ett visst kön är i mitt tycke något mindre sunt.

Jag har förmånen att vara chef för en insatspluton. Vi behöver sjukvårdare, signalister, fordonsförare, skarpskyttar, soldater etcetera. För full duglighet tror jag att det är en förutsättning att alla i plutonen kan lösa vissa grundläggande uppgifter. Hit räknar jag upprättande av högantenn, förläggningstjänst, spaning, eldöverfall etcetera. Härtill kommer att vissa är specialister på vissa saker. Om jag inte minns helt fel så är det väl ungefär så det fungerar inom Försvarsmakten i övrigt. Sannolikt ligger det en del tankemöda bakom den lösningen.

Jag välkomnar bilkårister i min pluton! Jag har bara goda erfarenheter av de jag har mött! Det skulle vara kul om några snabba beslut kunde göra det möjligt för hemvärnsmän att få förarutbildning genom SKBR:s försorg.

VIDARE TROR JAG PÅ en omriktning av verksamheten bort från nyttjandet av ultraspecialister. Bilkåristerna bör få en mer omfattande allmänmilitär utbildning och delta i den övriga verksamheten i mycket större omfattning är nu. När plutonen genomför fordonsmarsch är det bilkåristen som kör, i övrigt deltar bilkåristen i plutonens verksamhet som soldat. Vidare bör vanliga hemvärnsmän kunna placeras som fordonsförare inom hemvärnet. Kanske krävs då någon form av specialkontrakt där den aktuella hemvärnsmannen förbinder sig att delta i viss årlig repetitionsutbildning för förare.

Exempel på lastning av kokvagn.
UR ”SOLDATINSTRUKTION FÖR TRÄNGTRUPPERNA”, 1941.

Rekrytering genom att använda icke befattningsgrundade villkor i två led är otidsenligt och utgör ett ineffektivt nyttjande av våra knappa resurser!

MAGNUS SJÖSTRÖM,
C INSATSPLUTON UMEÅ 2

*SLVP ÄR EN FIKTIV FÖRENING. FÖRKORTNINGEN STÅR FÖR SKÅNSKA LUFTVÄRNS PÅGARNA.

Baskern är befängd och förbaskat ful

”Varför inte istället välja en m 59-mössa med m 90-mönstret?”

HEJ! NU KAN JAG INTE tiga längre. Det talas så mycket om hur dåligt ställt försvaret har. Är det så konstigt så som de styrande handskas med materiel och annat? Skrotar nya grejor och skickar friska prylar utomlands.

Ta våra terrängbilar. Hemvärnet får förbaske mig inga fordon som är i så bra skick som de som går till Baltikum. Varför ska vi skänka bort krigsmateriel? Framför allt inte till öststaterna. Sälj prylarna istället så kanske det kommer in någon krona till staten.

Nu till den verkliga orsaken till min irritation. Det här med basker till hemvärnet. Vad är det för befängda idéer. Vi har ju ont om pengar. För det första så är basker ruskigt opraktiskt jämfört med den gamla m/59. Sen är den så förbaskat ful. Varför inte istället välja en m 59-mössa med m 90-mönstret?

STF HVCH 1742
SÖDRA WESTBO KOMPANI

Här är det rätt men annars vet inte folk hur de ska stuka till baskern.
FOTO: ULF PETERSSON

Överlever hemvärnet försvarsbeslutet 2004?

Michael Moores nedvärdering av det nationella försvaret och hans förslag om att skära ned arméorganisationen ytterligare borde väcka folklig storm. Om åsikterna får genomslag i försvarsbeslutet år 2004 är hemvärnet i dödlig fara.

Carl Björeman, *generallöjtnant, tidigare chef för södra militärområdet.*
FOTO: ULF IVARSSON

VI MÅSTE GÖRA upp med det förflutna. Det skriver brigadgeneralen Michael Moore i nr 3 av ”framsyn”, som är Totalförsvarets forskningsinstituts tidning. Michael Moore (MM) är inte vilken försvarsdebattör som helst. Han är försvarsminister Björn von Sydows högste militäre sakkunnige. Vad MM skriver har sannolikt varit i säck innan det kom i påse. Även om det bara är en försöksballong som MM har fått sända till väders är det olycksbådande, inte minst för hemvärnet. Det förflutna som MM vill göra upp med har nämligen direkt eller indirekt inverkan på hemvärnet: invasionsförsvar, anpassningsförmåga och värnplikt.

När MM i förklenande ordalag skriver om ”invasionsförsvaret” är det inte främst en försvarsmetod eller en organisation, som han ifrågasätter. Nej, han angriper något långt mera väsentligt, nämligen syftet med försvaret, det som i försvarsbeslutet 1996 uttrycktes på följande sätt: ”Försvarsmaktens fundamentala uppgift är att i fred förbereda för att i krig försvara riket mot väpnade angrepp som hotar dess frihet och oberoende”. Den tesen har varit grunden för krav av olika slag på Försvarsmakten. Nu behövs den inte längre, enligt MM. Det finns inga hot och det blir inga allvarliga militära angrepp mot Sverige, menar han. Punkt! Konsekvensen av detta resonemang blir givetvis att det inte behövs något militärt försvar av svenskt territorium, svensk befolkning och infrastruktur.

MM:S RESONEMANG ÄR MINST sagt riskabelt. Det bygger på en naiv tro på att det nuvarande gynnsamma läget ska bestå, långt bortom ”överskådlig framtid”. I MM:s föreställningsvärld räknas Ryssland bort som militär maktfaktor i Nordeuropa, av två skäl. a) Den ryska krigsmakten är för närvarande svag. Det är obestridligt. Men lika obestridligt är att Ryssland har mycket stora naturresurser, bland annat olja – en bristvara för USA. Dessa resurser kan på sikt växlas i militär förmåga av helt annat slag än i dag. b) Ryssland och USA/Nato verkar bli mer och mer överens. Men om USA invecklas i ytterligare konflikter i Sydasien och med oljeproducenter i Mellersta Östern kan Ryssland få offensiv handlingsfrihet i Norden, som tsar-Ryssland fick av Napoleon i början av 1800- talet och Stalin av Hitler 1939. Historien upprepas inte, sägs det. Men utvecklingen går heller inte att förutse. ”Det är sannolikt att något osannolikt inträffar”, lärde den grekiske filosofen Aristoteles. MM tror sig veta bättre.

MM:S ORGANISATORISKA FUNDERINGAR utgår, förutom från hans tro på att Sverige kommer att vara en militär ”frizon”, från att Sverige kraftigt ska öka sina militära internationella insatser. Den organisation som MM skisserar i sin artikel är ingen försvarsmakt. Det är en krigsmakt, en expeditionskår för utrikes krigföring i Nato- eller EU-regi i fredsframtvingande syfte. Förbanden måste ha mycket högre insatsberedskap och mycket bättre samträning än vad dagens förband har. I annat fall platsar inte svenska förband i Nato-ledda operationer. Därav följer att förbanden måste bemannas med kontraktsanställda soldater, det vill säga en modern form av legosoldater. Alla soldater i ett förband måste tillhöra denna kategori, annars spricker förbandens insatsberedskap och samträning. MM vill ständigt ha två armébataljoner i utrikes tjänst. Därutöver krävs minst samma antal i beredskap på hemmaplan, vilka kan avlösa de som är utrikes. Ändock behövs inte det antal mekaniserade bataljoner som enligt försvarsbeslutet 2000 ska ingå i arméns del av den så kallade ”insatsorganisationen”, sexton stycken (hälften torde räcka i MM:s modell). Försvarsbeslutet 2000 angav dessutom att det skulle finnas en viss, om än liten tillväxtförmåga (till exempel inom armén från sexton till tjugofyra bataljoner). MM vill ta bort denna förmåga, den behövs inte i hans nordiska fredsmiljö.

SAMMANTAGET FÅR MM:S FÖRSLAG – kontraktsanställda i stället för värnpliktiga i förband avsedda för internationella insatser, färre förband i ”insatsorganisationen”, ingen tillväxtförmåga – konkreta och negativa följder för hemvärnet och dess funktion:

- antalet grundutbildade värnpliktiga sjunker kraftigt, vilket innebär att hemvärnets rekryteringsbas krymper markant.
- utbildningsorganisationen (inom armén för närvarande fjorton ”plattformar”, varav sex för utbildning av mekaniserade förband) krymps (till hälften ?).

Det innebär att hemvärnets möjligheter att få stöd från arméns utbildningsförband försämras drastiskt, även jämfört med det svaga stödet från arméorganisationen i försvarsbeslutet 2000. Försämringen kan drabba Norrland hårdast; det som blir kvar av utbildningsförbanden kommer sannolikt, av ekonomiska skäl, att förläggas i södra delen av landet, närmare Medelhavsområdet, där de utbildade insatsförbanden enligt MM och andra visionärer ska användas "skarpt".

Om MM:s nedvärdering av det nationella försvaret och hans förslag om att skära ned arméorganisationen ytterligare, utöver vad som skedde i FB 00, får genomslag i försvarsbeslutet år 2004 är hemvärnet och dess funktion i dödlig fara. Det är inte första gången som MM ger uttryck för sådana värderingar, som han nu framfört i samlad form i tidningen framsyn. Sin syn på behovet av legosoldater i de internationella förbanden framförde han redan när han tillträdde som sakkunnig hos försvarsministern (DN 1/7 2000).

Det är förvånansvärt att han inte mött folklig storm, liksom att han fått sitta kvar i departementet trots att han i till exempel värnpliktsfrågan har en helt annan uppfattning än den försvarsministern säger sig företräda.

Det krävs drastiska åtgärder om MM:s "draksådd" ska kunna bekämpas och om hotet mot hemvärnet och dess funktion ska kunna avvärjas. Politikerna måste ta ansvar för försvarsfrågan på ett helt annat sätt än för närvarande. Nu fastställer de förvisso, med järnhand, de ekonomiska ramarna och vissa ramvillkor, till exempel satsning på exportstöd till flygindustrin. Innehållet i Försvarsmakten i övrigt överlåter de åt "strateger" av MM:s kaliber att diskutera , utifrån sina i USA inhämtade men till svenska förhållanden illa anpassade "visioner".

Behovet av och avvägningen inom försvaret måste grundas på seriösa, långsiktiga analyser, inte – som hos MM – bygga på historielösa gissningar. Grundutbildning för hemvärnets räkning måste ske över hela landet. Det är inte fråga om att återuppbygga de regementen, vilkas pampiga kanslihus och andra byggnader stack politikerna i ögat under 90-talet. Det rör sig om för utbildning och personalbehandling nödvändiga anordningar, lämpligen anknutna till de militärdistriktsgrupper som finns i varje län.

Det är en ödesfråga för landets försvar att dess fundament, till vilka hemvärnet hör, behålls intakta.

Carl Björeman

"Det krävs drastiska åtgärder om Michael Moores 'draksådd' ska kunna bekämpas ..."

Stor satsning på framtida ledarskap

När du läser vår kursplan för 2003 kan den tyckas vara traditionell. I ett något längre perspektiv (när utredningen ”Hv efter 2004” slutförts) krävs förändringar. Dessutom bedömer jag att hemvärnets uppgifter inom det nätverksbaserade försvaret ställer förnyade krav på hvbefälens förmåga. Detta kommer att påverka kursutbudet från och med 2004.

● **Ledarskap.** Nästa år satsar skolan stort på det framtida ledarskapet och två nya kurser införs. ”Fördjupad UGL” är det senast tillskottet. Kursen genomförs för dem som är beredda att satsa mycket som chefer inom hemvärnet och som tidigare gått UGL (för minst åtta månader sedan).

För de hvbat/komp som bygger upp en egen krishanteringsgrupp införs kursen ”Debriefinghandledare”.

● **Informationstjänst.** En viktig framgångsfaktor för det framtida hemvärnet är informationstjänsten, inte minst i syfte att rekrytera nya intressenter.

För att möta detta behov har vi utvecklat en kurs för dem som inom förbandet arbetar med egna hemsidan eller med någon form av tidning. Under tre dagar i vecka 337 ges möjligheten att utveckla förmågan i detta ämne.

● **Driftvärn.** Någon driftvärnskurs har inte genomförts på HvSS i modern tid, men efter önskemål från organisationen är det nu dags. Vecka 324 genomförs en kurs för ”Driftvärnledare och Förbandschefer inom Driftvärnet” på HvSS.

Kursplan HvSS Våren 2003

Kursnummer	*Befattningskurser*	*Vecka*	*Datum*
H 112 03	Chef Hemvärnsbataljon 1 del 1+2	308/309	17/2–26/2
H 112 10	Chef Hemvärnskompani del 1+2	303/304	13/1–22/1
H 112 10	Chef Hemvärnskompani del 1+2	315/316	7/4–16/4
H 112 15	Chef Hemvärnskompani distansundervisning	304–315	25–26/1,
	Studier 25/1–13/4, sammandrag helger		22–23/2
	enligt höger kolumn		12–13/4
H 112 13	Chef Hemvärnspluton 1 Skyddsobjekt del 1+2	312/313	17/3–26/3
H 112 13	Chef Hemvärnspluton 1 Skyddsobjekt del 1+2	319/320	5/5–14/5
H 192 23	Kvartermästare Hemvärnsbataljon	308/309	17/2–26/2
H 192 22	Kvartermästare Hemvärnskompani del 1+2	303/304	13/1–22/1
H 192 22	Kvartermästare Hemvärnskompani del 1+2	315/316	7/4–16/4
H 112 74	Stabsmedlem stri/und/säk	312/313	17/3–26/3
H 115 26	Fredsadministration	305	27/1–31/1
H 115 26	Fredsadministration (Dubblerad)	314	31/3–4/4
Kursnummer	*Befordringskurser*	*Vecka*	*Datum*
H 115 15	Utbledare Hemvärnsbataljon/ Hemvärnskompani	310	3/3–7/3
H 115 38	Civil-militär samverkan	307	10/2–14/2
H 115 38	Civil-militär samverkan	310	3/3–7/3
H 115 16	Chef Hemvärnspluton 2 Trupputbildning del 1	310	3/3–7/3
H 115 17	Chef Hemvärnspluton 2 Trupputbildning del 2	314	31/3–4/4
H 195 34	Utveckling grupp ledare (UGL)	307	10/2–14/2
H 115 37	Personal-/Krishantering	305	27/1–31/1
H 115 37	Steg 2 Personal-/Krishantering	319	5/5–6/5
Kursnummer	*Specialkurser*	*Vecka*	*Datum*
H 115 07	Seminarium för Hemvärnsbataljonchefer	306	8/2–9/2
H 115 20	Chef Hemvärnspluton 3 Insatspluton	315/316	7/4–16/4
H 115 30	Stridsteknik hund	320	12/5–16/5
H 195 25	Sjukvårdsbefäl i bataljonsstab	308/309	17/2–26/2
H 195 26	Rekrytering och medlemsvård	311	10/3–12/3
H 115 35	Ungdomsledarkurs	321	19/5–25/5
H 195 35	Fördjupad Utveckling av Grupp och Ledare (FUGL)	311–312	10/3–14/3
	Genomförs två gånger fem dagar med uppehåll helgen		17/3–21/3
D 122 01	Driftvärn Ledare-/förbandschef	324	11/6–15/6
	Kurser för anställda inom Försvarsmakten	*Vecka*	*Datum*
	Anställda vid MD-grupp och MD-stab	311	10/3–14/3
	Assistenter för hemvärns- och frivilligfrågor vid MD-grupp	307	10/2–12/2
	Kurser för utländska elever	*Vecka*	*Datum*
	Chefskurs Litauen	319/320	6/5–15/5

● **Fältarbeten.** Med tanke på att ett framtida krig förväntas ändra karaktär genomförs ej kursen ”Fältarbeten infallsport flygfält och hamn”. Istället är ambitionen att satsa på instruktörer i i mintjänst.

Skolan saknar dock egen kompetens att genomföra utbildningen, som ägt rum vid SWEDEC i Eksjö. För 2003 har SWEDEC dock meddelat att man ej har kapacitet att genomföra kursen.

● **NBC.** Ett område som är mycket angeläget men trots detta saknas i kursplanen är NBC. Skolan har idag inte kompetens att genomföra varken ”grundkurs NBC” eller ”Instruktör skyddstjänst”. Ej heller SkyddC kan bistå skolan med lärare så kurserna ligger nere. I samverkan med SkyddC har vi ambitionen att ta nya tag inför 2004. Jag vill emellertid peka på möjligheten att tills vidare gå FBU-kurs i ämnet.

● **Baltiskt hemvärn.** Hv-projekt Baltikum, vilket jag är projektledare för under högkvarteret utökas. Verksamheten omfattar nu såväl utbildning på pvvapen som taktik och ledarskapsutbildning för chefer. Från och med 2003 kommer Estland och eventuellt Lettland att genomföra chefskurser på HvSS.

Som chef för HvSS hälsar jag er välkomna till 2003 års utbildningsår. Vi har ett slagkraftigt utbildningsprogram att erbjuda och den pedagogiska kraft som uppnås när hemvärnsbefäl från hela landet samlas vid skolan och jämför sig med varandra kan inte överskattas. Vi står inför en intressant period med omfattande utveckling för hemvärnet där kompetenta chefer är en förutsättning.

Lars Enlund,
skolchef

Ur ”Soldatinstruktion för trängtrupperna”, 1941.

Kursplan HvSS Hösten 2003

Kursnummer	*Befattningskurser*	*Vecka*	*Datum*
H 112 03	Chef hemvärnsbataljon 1	341/342	6/10–15/10
H 112 10	Chef Hemvärnskompani del 1+2	348/349	24/11–3/12
H 112 15	Chef Hemvärnskompani distansundervisning	335/346	30–31/8,
	Studier 30/8–16/11, sammandrag helger		27–28/9
	enligt höger kolumn		15–16/11
H 112 13	Chef Hemvärnspluton 1 Skyddsobjekt del 1+2	341/342	6/10–15/10
H 192 23	Kvartermästare Hemvärnsbataljon	341/342	6/10–15/10
H 192 22	Kvartermästare Hemvärnskompani del 1+2	348/349	24/11–3/12
H 115 26	Fredsadministration	336	1/9–5/9
H 115 26	Fredsadministration (Dubblerad)	343	20/10–24/10
H 112 74	Stabsmedlem stri/und/säk	348/349	24/11–3/12
Kursnummer	*Befodringskurser*	*Vecka*	*Datum*
H 112 04	Chef Hemvärnsbataljon 2 del 1	345/346	3/11–12/11
H 112 05	Chef Hemvärnsbataljon 2 del 2	345/346	3/11–12/11
H 112 06	Chef Hemvärnsbataljon 2 del 3	345/346	3/11–12/11
H 115 15	Utbildningsledare Hemvärnsbat/ Hemvärnskomp	336	1/9–5/9
H 115 38	Civil-Militär samverkan	343	20/10–24/10
H 115 14	Chef Hemvärnspluton 4 Försvarsstrid	338/339	15/9–24/9
H 195 34	Utveckling grupp ledare (UGL) (Dubblerad)	337	8/9–12/9
H 195 34	Utveckling grupp ledare (UGL) (Dubblerad)	344	27/10–31/10
Kursnummer	*Specialkurser*	*Vecka*	*Datum*
H 115 19	Hemvärn med marina uppgifter	340	29/9–3/10
H 115 30	Stridsteknik hund	335	25/8–29/8
H 195 02	Debriefinghandledare	335	25/8–29/8
H 195 01	Ansvar Hemsida/Tidning	337	8/9–10/9
	Kurser för anställda inom Försvarsmakten	*Vecka*	*Datum*
	Anställda vid MD-grupp och MD-stab	347	17/11–21/11
	Utbildningsintendenter vid MD-grupp och vid Flygvapnet	347	17/11–19/11
	Kurs för utländska elever	*Vecka*	*Datum*
	Chefskurs Lettland	338/339	16/9-25/9
	Chefskurs Estland	348/349	25/11-4/12

POSTTIDNING

Avsändare: Tidskriften Hemvärnet, 107 85 Stockholm

Fel adress? Om din tidning kommer med fel adress, uteblir eller skickas till dig, trots att du lämnat hemvärnet, ska du i första hand vända dig till din militärdistriktsgrupp för rättelse, inte till tidningens redaktion.

Detta gäller all krigsplacerad personal, både hemvärnsmän och avtalspersonal.